

724.

Na osnovu člana 6 stav 1 tačka 9 Zakona o vazdušnom saobraćaju ("Službeni list CG", br. 30/12 i 30/17), uz saglasnost Ministarstva saobraćaja i pomorstva, Agencija za civilno vazduhoplovstvo donijela je

PRAVILNIK
O ZAHTJEVIMA I ADMINISTRATIVNIM PROCEDURAMA KOJE SE ODOSE NA AERODROME

Predmet

Član 1

Ovim pravilnikom utvrđuju se: aktivnosti koje se sprovode u postupku certifikacije aerodroma, primjenljive na aerodrom, koje preuzima Agencija za civilno vazduhoplovstvo prilikom certifikacije aerodroma, obavještanje podnosioca zahtjeva o certifikacionoj osnovi, operativna ograničenja koja se odnose na poseban dizajn aerodroma, uslovi za rad aerodroma, odgovornosti imalaca certifikata, uslovi za prihvatanje i konverziju postojećih aerodromskih certifikata, uslovi za utvrđivanje izuzeća i uslovi za zabranjene ili ograničene operacije, kao i druga pitanja propisana Prilogom 1 ovog pravilnika.

Preuzimanje propisa Evropske unije

Član 2

Ovim pravilnikom se, uz prilagođavanje pravu Crne Gore, preuzimaju se: Uredba Komisije (EU) br. 139/2014 od 12. februara 2014. godine o zahtjevima i administrativnim procedurama koje se odnose na aerodrome u skladu sa Uredbom (EZ) br. 216/2008 Evropskog parlamenta i Savjeta i Uredba Komisije (EU) 401/2018 od 14. marta 2018. godine o izmjeni Uredbe (EU) br. 139/2014 u pogledu kategorizacije poletno-sletnih staza, čija je konsolidovana verzija data u Prilogu 1 ovog pravilnika.

U primjeni Uredbe iz Priloga 1 ovog pravilnika koriste se rješenja propisana Odlukama izvršnog direktora Agencije (EASA-e), koja sadrže prihvatljive načine usaglašavanja, smjernice i certifikacione specifikacije a koje su objavljene na internet stranicama Agencije (EASA-e): prihvatljivi načini usaglašavanja (Acceptable Means of Compliance – AMC), smjernice (Guidance Material – GM) i certifikacione specifikacije (Certification specification – CS).

Značenje izraza

Član 3

Izrazi upotrijebljeni u ovom pravilniku imaju sljedeća značenja:

- 1) Agencija ili EASA**, Evropska agenciju za sigurnost vazdušnog saobraćaja (European Aviation Safety Agency) je agencija Evropske Unije osnovana u cilju razvijanja zajedničkih standarda sigurnosti i obezbjeđivanja njihove jedinstvene primjene u Evropi;
- 2) ECAA Sporazum** je Multilateralni sporazum između Evropske zajednice i njenih država članica i Republike Albanije, Bosne i Hercegovine, Republike Bugarske, Republike Hrvatske, Bivše Jugoslovenske Republike Makedonije, Republike Island, Republike Crne Gore, Kraljevine Norveške, Rumunije, Republike Srbije i Misije privremene uprave

Ujedinjenih nacija na Kosovu (u skladu sa Rezolucijom Savjeta bezbjednosti UN 1244 od 10. juna 1999. godine) o uspostavljanju Zajedničkog evropskog vazduhoplovnog područja, koji je ratifikovan Zakonom o ratifikaciji ("Službeni list RCG", broj 62/07 i "Službeni list CG - Međunarodni ugovori", broj 1/11);

- 3) **Uredba Evropskog parlamenta i savjeta (EZ) br. 216/2008** od 20. februara 2008. godine o osnovnim pravilima u oblasti civilnog vazduhoplovstva i osnivanju Evropske agencije za sigurnost vazdušnog saobraćaja, kojom se ukidaju Uputstvo Savjeta 91/670/EEZ, Uredba (EZ) br. 1592/2002 i Uputstvo 2004/36/EZ;
- 4) **država članica** i „**Službeni list Evropske unije**“ tumače se u skladu sa tačkama 2 i 3 Aneksa II ECAA Sporazuma;
- 5) **nadležna vlast** se tumači kao Agencija za civilno vazduhoplovstvo kada je to primjenjivo;

Ostali izrazi koji su upotrijebljeni u ovom pravilniku imaju značenja koja su im propisana u članu 2 i Aneksu I Priloga 1 ovog pravilnika.

Stupanje na snagu

Član 4

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore", a primjenjivaće se od 1. juna 2021. godine.

Broj: 01/2-976/3-18

Podgorica, 12.06.2018. godine

Direktor,

Dragan Đurović, s.r.

**UREDBA KOMISIJE (EU) br. 139/2014
od 12. februara 2014. godine**

**o zahtjevima i administrativnim procedurama koje se odnose na aerodrome u skladu sa
Uredbom (EZ) br. 216/2008 Evropskog parlamenta i Savjeta**

Član 1

Predmet i oblast primjene

1. Ovom Uredbom utvrđuju se detaljna pravila o:

(a) uslovima za utvrđivanje certifikacione osnove primjenljive na aerodrom i obavještanje podnosioca zahtjeva o njoj kao što je navedeno u Aneksima II i III;

(b) uslovima za izdavanje, održavanje, izmjenu ili dopunu, ograničavanje, suspenziju ili ukidanje certifikata za aerodrome, kao i certifikata za organizacije koje su odgovorne za aerodromske operacije, uključujući operativna ograničenja koja se odnose na poseban dizajn aerodroma kako je navedeno u Aneksima II i III;

(c) uslovima za rad aerodroma u skladu sa osnovnim zahtjevima navedenim u Aneksu Va i, ukoliko je primjenljivo, Aneksu Vb Uredbe (EZ) br. 216/2008 kako je navedeno u Aneksu IV;

(d) odgovornostima imalaca certifikata kako je navedeno u Aneksu III;

(e) uslovima za primanje i konverziju postojećih aerodromskih certifikata koje izdaju države članice;

(f) uslovima za odluku da se ne dozvole izuzeća iz člana 4(3b) Uredbe (EZ) br. 216/2008, uključujući kriterijume za aerodrome namijenjene za prevoz tereta i/ili pošte, obavještanje o izuzetim aerodromima i za pregled odobrenih izuzetaka;

(g) uslovima pod kojima su operacije zabranjene, ograničene ili koje podliježu određenim uslovima u interesu sigurnosti kako je navedeno u Aneksu III;

(h) određenim uslovima i procedurama u vezi sa izjavom pružalaca usluga upravljanja platformom i nadzora nad njima iz stava 2(e) člana 8a Uredbe (EZ) br. 216/2008 kako je navedeno u Aneksima II i III.

2. Nadležne vlasti uključene u certifikaciju i nadzor aerodroma, operatora aerodroma i pružalaca usluga upravljanja platformom moraju da budu usaglašene sa zahtjevima navedenim u Aneksu II.

3. Operatori aerodroma i pružaoci usluga upravljanja platformom moraju da budu usaglašeni sa zahtjevima navedenim u Aneksu III.

4. Operatori aerodroma moraju da budu usaglašeni sa zahtjevima navedenim u Aneksu IV.

Član 2 **Značenja izraza**

Pojmovi u ovoj Uredbi imaju sljedeće značenje:

(1) „aerodrom“ je određeno područje (sa svim objektima, instalacijama i opremom) na zemlji ili vodi ili na strukturi koja je nepokretna, nepokretna dalje od obale ili pluta, namijenjena, u potpunosti ili djelimično, za slijetanje, polijetanje i kretanje vazduhoplova po površini;

(2) „avion“ je vazduhoplov koji se pokreće motorom teži od vazduha, koji uzgon u letu dobija pretežno zbog aerodinamičkih reakcija na površinama koje ostaju nepokretne u određenim uslovima leta;

(3) „vazduhoplov“ je svaka naprava koja se održava u atmosferi zbog reakcije vazduha, osim reakcije vazduha u odnosu na zemljinu površinu;

(4) „platforma“ je određeno područje namijenjeno za smještaj vazduhoplova u svrhu ukrcavanja i iskrcavanja putnika, pošte ili tereta, za punjenje goriva, parkiranje ili održavanje;

(5) „usluga upravljanja platformom“ je usluga upravljanja aktivnostima i kretanjem vazduhoplova i vozila na platformi;

(6) „nadzor“ je sistemski, nezavisan dokumentovan proces pribavljanja dokaza i njihova objektivna procjena, sa ciljem da se utvrdi u kojoj mjeri su ispunjeni zahtjevi;

(7) „certifikacione specifikacije“ su tehnički standardi koje donosi Agencija, u kojima se navode načini za dokazivanje usaglašenosti sa Uredbom (EZ) br. 216/2008 i njenim pravilima implementacije, koja organizacija može da koristi u svrhu certifikacije;

(8) „nadležne vlasti“ su organ imenovan u svakoj državi članici sa potrebnim ovlašćenjima i odgovornostima (*responsibilities*) za certifikaciju i nadzor aerodroma, kao i osoblja i organizacija koji su uključeni u te djelatnosti;

(9) „kontinuirani nadzor“ su poslovi koje nadležne vlasti u svakom trenutku obavljaju za potrebe implementacije programa nadzora zbog potvrđivanja da su uslovi pod kojima je certifikat bio izdat ispunjeni u roku važenja certifikata;

(10) „dokument o prihvatanju odstupanja i akcijama“ (DAAD) je dokument koji izdaju nadležne vlasti sa objedinjenim dokazima kojima se obrazlaže prihvatanje odstupanja od certifikacionih specifikacija koji je donijela Agencija;

(11) „inspekcija“ je nezavisno procjenjivanje sa opservacijom i rasuđivanjem koje po potrebi prati mjerenje, testiranje ili kontrolisanje, zbog potvrđivanja usaglašenosti sa primjenljivim zahtjevima;

(12) „operacija“ je polijetanje ili slijetanje;

(13) „prepreka“ su svi nepokretni (privremeni ili stalni) i pokretni objekti, ili njihovi djelovi, koji:

- su smješteni na površini namijenjenoj za kretanje vazduhoplova po tlu, ili
- nadvisuju definisanu površinu namijenjenu za zaštitu vazduhoplova u letu, ili
- se nalaze izvan tih definisanih površina a koji su procijenjeni kao opasnost za vazдушnu plovību;

(14) „površina ograničenja prepreka“ je površina kojom su definisane granice do kojih objekti mogu prodirati u vazdušni prostor;

(15) „površina zaštite od prepreka“ je površina namijenjena sistemu za pokazivanje nagiba vizuelnog prilaza, iznad koje objekti ili istureni djelovi postojećih objekata nisu dozvoljeni osim ako je, prema mišljenju odgovarajućeg nadležnog tijela, novi objekat ili istureni dio zaštićen postojećim nepomičnim objektom;

Član 3

Nadzor aerodroma

1. Države članice dužne su da imenuju jednog ili više subjekata kao nadležne vlasti u okviru te države članice sa potrebnim ovlašćenjima i nadležnostima za certifikaciju i nadzor aerodroma, kao i osoblja i organizacija koji su uključeni u te djelatnosti.

2. Nadležne vlasti nezavisne su od operatora aerodroma i pružalaca usluga upravljanja platformom. Ta se nezavisnost postiže razdvajanjem, u najmanjoj mjeri na funkcionalnom nivou, među nadležnim vlastima i tim operatorima aerodroma i pružaocima usluga upravljanja platformom. Države članice obezbjeđuju da nadležne vlasti svoja ovlašćenja izvršavaju nepristrasno i transparentno.

3. Ako država članica imenuje više od jednog subjekta kao nadležne vlasti, moraju da se ispune sljedeći uslovi:

(a) svake nadležne vlasti odgovorne su za posebno određene zadatke i utvrđenu geografsku oblast; i

(b) koordinacija se uspostavlja među ovim vlastima sa ciljem da se obezbijedi efektivan nadzor svih aerodromima i operatora aerodroma, kao i pružalaca usluga upravljanja platformom.

4. Države članice obezbjeđuju da nadležne vlasti imaju potrebne mogućnosti i resurse za ispunjavanje svojih zahtjeva u skladu sa ovom Uredbom.

5. Države članice obezbjeđuju da osoblje nadležnih vlasti ne obavlja nadzorne aktivnosti kada postoji dokaz da bi to moglo direktno ili indirektno da rezultira sukobom interesa, naročito ako je u pitanju porodični ili finansijski interes.

6. Osoblje koje nadležne vlasti ovlaste za obavljanje poslova certifikacije i/ili nadzora, ima ovlaštenje za obavljanje najmanje sljedećih poslova:

(a) pregled evidencije, podataka, procedura i svih drugih materijala relevantnih za obavljanje poslova certifikacije i/ili nadzora;

(b) uzimanje kopija ili izvoda iz takve evidencije, podataka, procedura i drugog materijala;

(c) traženje usmenog obrazloženja na licu mjesta;

(d) ulazak na aerodrome, u odgovarajuće prostorije, operativne površine ili druga odgovarajuća područja ili prevozna sredstva;

(e) obavljanje audita, istraga, testova, vježbi, procjena i inspekcija;

(f) preduzimanje i pokretanje mjera prinudne ukoliko je odgovarajuće.

7. Poslovi iz stava 6 sprovode se u saglasnosti sa nacionalnim zakonodavstvom država članica.

Član 4

Informacije Evropskoj agenciji za sigurnost vazdušnog saobraćaja

U roku od tri mjeseca nakon stupanja na snagu ove Uredbe države članice su dužne da obavijeste Evropsku agenciju za sigurnost vazdušnog saobraćaja („Agenciju“) o nazivima, lokacijama, ICAO kodovima aerodroma i nazivima operatora aerodroma, kao i o broju putnika i operacija prevoza tereta i/ili pošte na aerodromima na koje se primjenjuju odredbe Uredbe (EZ) br. 216/2008 i ove Uredbe.

Član 5

Izuzetia

1. Države članice su dužne da obavijeste Agenciju o svojoj odluci da odobre izuzetie u skladu sa članom 4 (3b) Uredbe (EZ) br. 216/2008, u roku od jednog mjeseca nakon donošenja odluke. Informacije prosljeđene Agenciji uključuju spisak predmetnih aerodroma, naziv operatora

aerodroma i broj putnika i operacija prevoza tereta i/ili pošte na aerodromu za odgovarajuću godinu.

2. Država članica jednom godišnje mora da provjeri podatke o saobraćaju izuzetog aerodroma. Ako su podaci o saobraćaju za takav aerodrom premašili podatke navedene u članu 4 (3b) Uredbe (EZ) br. 216/2008 u protekle tri uzastopne godine države članice izvještavaju Agenciju i ukidaju izuzeće.

3. Komisija može u svakom trenutku da odluči da ne odobri izuzeće u sljedećim slučajevima:

(a) kada opšti ciljevi sigurnosti Uredbe (EZ) br. 216/2008 nisu ispunjeni;

(b) kada su odgovarajući podaci o saobraćaju o putnicima i teretu premašili podatke za posljednje tri uzastopne godine;

(c) ako izuzeće nije u saglasnosti sa drugim odgovarajućim zakonodavstvom EU.

4. Ako je Komisija odlučila da izuzeće nije dopušteno, predmetna država članica ukida izuzeće.

Član 6

Konverzija certifikata

1. Certifikati koje su nadležne vlasti izdale prije 31. decembra 2014. godine na osnovu nacionalnog zakonodavstva ostaju važeći do datuma kada se izdaju u skladu sa ovim članom, ili ako se ti certifikati ne izdaju, do 31. decembra 2017. godine.

2. Prije kraja perioda navedenog u stavu 1, nadležne vlasti izdaju certifikate za aerodrome i predmetne operatore aerodroma, ako su ispunjeni sljedeći uslovi:

(a) certifikaciona osnova iz Aneksa II utvrđena je pomoću certifikacionih specifikacija koje je izdala Agencija, uključujući sve slučajeve jednakog nivoa sigurnosti i posebne uslove koji su identifikovani i dokumentovani;

(b) imalac certifikata demonstrirao je usaglašenost sa certifikacionim specifikacijama koje se razlikuju od nacionalnih zahtjeva na osnovu kojih je izdat postojeći certifikat;

(c) imalac certifikata dokazao je usaglašenost sa zahtjevima iz Uredbe (EZ) br. 216/2008 i njenim pravilima implementacije koji su primjenljivi na njegovu organizaciju i rad i koji se razlikuju od nacionalnih zahtjeva na osnovu kojih je izdat postojeći certifikat.

3. Odstupajući od odredbi stava 2 tačke (b), nadležne vlasti mogu da odluče da odustanu od demonstriranja usaglašenosti ukoliko smatraju da se tim demonstriranjem stvara prekomjeran ili nesrazmjern napor.

4. Nadležne vlasti obavezne su da najmanje pet godina čuvaju evidenciju u vezi sa procedurom konverzije certifikata.

Član 7

Odstupanja od certifikacionih specifikacija

1. Nadležne vlasti mogu, do 31. decembra 2024. godine, da prihvate zahtjeve za izdavanje certifikata koji uključuje odstupanja od certifikacionih specifikacija koje je izdala Agencija, ako su ispunjeni sljedeći uslovi:

(a) odstupanja nisu kvalifikovana kao slučaj jednakog nivoa sigurnosti iz ADR.AR.C.020, ni kao slučaj posebnog uslova iz ADR.AR.C.025 Aneksa II ove Uredbe;

(b) odstupanja su postojala prije stupanja na snagu ove Uredbe;

(c) odstupanja su u skladu sa osnovnim zahtjevima Aneksa V.a Uredbe (EZ) br. 216/2008 i dopunjavaju se mjerama ublažavanja i korektivnim akcijama, ukoliko je odgovarajuće;

(d) dodatna sigurnosna procjena za svako odstupanje je dovršena.

2. Nadležne vlasti sabiraju dokaze koji pomažu u ispunjavanju uslova iz stava 1 u dokumentu o prihvatanju odstupanja i akcijama (DAAD), DAAD se prilaže uz certifikat. Nadležne vlasti utvrđuju period važenja DAAD-a.

3. Operator aerodroma i nadležne vlasti potvrđuju da uslovi iz stava 1 nastavljaju da se ispunjavaju. Ako to nije slučaj, DAAD se mijenja ili dopunjava, suspenduje ili povlači.

Član 8

Zaštita okruženja aerodroma

1. Države članice dužne su da obezbijede da su konsultacije obavljene imajući na umu uticaj koji na sigurnost imaju konstrukcije čija se izgradnja predlaže unutar površina ograničenja prepreka i zaštitnih površina kao i ostalih površina povezanih sa aerodromom.

2. Države članice dužne su da obezbijede izvođenje konsultacija imajući na umu uticaj koji na sigurnost imaju konstrukcije čija se izgradnja predlaže izvan površina ograničenja prepreka i zaštitnih površina kao i ostalih površina povezanih sa aerodromom a koje premašuju visinu koju su utvrdile države članice.

3. Države članice su dužne da obezbijede koordinaciju zaštite aerodroma smještenih blizu nacionalnih granica sa drugim državama članicama.

Član 9
Praćenje okoline aerodroma

Države članice dužne su da obezbijede obavljanje konsultacija vezanih za ljudske aktivnosti i upotrebu zemljišta poput:

- (a) svakog razvoja ili promjene upotrebe zemljišta na području aerodroma;
- (b) svakog razvoja koji može prouzrokovati stvaranje turbulencija izazvanih preprekama koje bi mogle biti opasne za operacije vazduhoplova;
- (c) korišćenja opasnih, zbunjujućih i obmanjujućih svjetala;
- (d) korišćenja visoko reflektujućih površina koje mogu prouzrokovati zaslijepljenost;
- (e) stvaranja područja koja mogu da podstaknu aktivnost divljeg svijeta škodljivu za operacije vazduhoplova;
- (f) izvora nevidljivog zračenja ili prisustva pokretnih ili nepokretnih objekata koji mogu ometati ili negativno uticati na performanse vazduhoplovnih komunikacionih, navigacionih i nadzornih sistema.

Član 10
Upravljanje opasnostima od divljeg svijeta

1. Države članice dužne su da obezbijede da se opasnosti od udara divljeg svijeta procjenjuju kroz:

- (a) utvrđivanje nacionalne procedure za evidentiranje udara divljeg svijeta na vazduhoplov i izvještavanje o njima;
- (b) prikupljanje informacija od operatora vazduhoplova, osoblja aerodroma i ostalih izvora o prisustvu divljeg svijeta koji predstavlja moguću opasnost za operacije vazduhoplova; i
- (c) kontinuiranu procjenu opasnosti od divljeg svijeta koju izvodi nadležno osoblje.

2. Države članice dužne su da obezbijede da se izvještaji o udarima divljeg svijeta prikupljaju i proslijeđuju ICAO-u kako bi se nalazili u bazi podataka informacionog sistema ICAO o udarima ptica (IBIS).

Član 11
Stupanje na snagu i primjena

1. Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od njenog objavljivanja u *Službenom listu Evropske Unije*.

2. Nadležne vlasti uključene u certifikaciju i nadzor aerodroma, operatora aerodroma i pružalaca usluga upravljanja platformom dužne su da se usaglase sa zahtjevima navedenim u Aneksu II ove Uredbe prije 31. decembra 2017. godine.

3. Aneksi III i IV primjenjuju se na aerodrome certifikovane u skladu sa članom 6 od dana certifikacije.

4. Aerodromima čija je procedura certifikacije pokrenuta prije 31. decembra 2014. godine, ali kojima certifikat nije izdat do tog datuma, certifikat se izdaje samo ako su usaglašeni sa zahtjevima ove Uredbe.

5. Tačka ADR.AR.C.050 i tačka ADR.OR.B.060 Aneksa II i III ove Uredbe, primjenjuju se od datuma stupanja na snagu pravila implementacije koja se odnose na pružanje usluga upravljanja platformom. Tačka ADR.AR.A.015 Aneksa II i tačka ADR.OR.A.015 Aneksa III primjenjuju se na pružaoce usluga upravljanja platformom od datuma stupanja na snagu pravila implementacije koja se odnose na pružanje usluga upravljanja platformom.

Ova Uredba obavezujuća je u cjelini i neposredno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sačinjeno u Briselu, 12. februara 2014. godine.

Za Komisiju
Predsjednik
Žoze Manuel Barozo

ANEKS I

Značenja izraza koji se koriste u Aneksima II do IV

Pojmovi u ovoj Uredbi imaju sljedeće značenje:

(1) „Prihvatljivi načini usaglašavanja (AMC)“ su neobavezujući standardi koje je Agencija prihvatila za opisivanje načina za uspostavljanje usklađenosti sa Uredbom (EZ) br. 216/2008 i njenim pravilima implementacije;

(2) „raspoloživa dužina za ubrzavanje i zaustavljanje (ASDA)“ je raspoloživa dužina za zalet plus dužina staze za zaustavljanje ako postoji;

(3) „usluga aerodromske kontrole letenja“ je usluga kontrole letenja (ATC) za aerodromski saobraćaj;

(4) „oprema aerodroma“ je sva oprema, sredstva, pribor, softver ili dodatna oprema, koja se koristi ili čije se korišćenje namjerava prilikom izvođenja operacija vazduhoplova na aerodromu;

(5) „vazduhoplovni podaci“ su prikaz vazduhoplovnih činjenica, koncepata ili uputstava na formalan način koji je pogodan za komunikaciju, interpretaciju ili obradu;

(6) „usluge vazduhoplovnog informisanja“ je usluga uspostavljena na određenom području pokrivenosti odgovorna za davanje vazduhoplovnih informacija i podataka potrebnih za sigurnu, redovnu i efikasnu vazдушnu plovību;

(7) „usluge u vazdušnoj plovību“ su usluge u vazdušnom saobraćaju, usluge komunikacije, navigacije i nadzora, meteorološke usluge za vazдушnu plovību i usluge vazduhoplovnog informisanja;

(8) „usluge u vazdušnom saobraćaju“ su različite usluge letnih informacija, usluge uzbunjivanja, savjetodavne usluge u vazdušnom saobraćaju i usluge kontrole letenja (usluge oblasne, prilazne i aerodromske kontrole);

(9) „usluge kontrole letenja (ATC)“ su usluge koje se pružaju u svrhu:

1. sprečavanja sudara:

- između vazduhoplova; i

- između vazduhoplova i prepreka na manevarskoj površini; i

2. pospješivanje vođenja i održavanja redovnog protoka vazdušnog saobraćaja;

(10) „parkirno mjesto vazduhoplova“ je utvrđeno područje na platformi namijenjeno potrebama parkiranja vazduhoplova;

(11) „rulna staza do parkirnog mjesta“ je dio platforme označen kao staza za vožnju isključivo namijenjena za prilaz vazduhoplova parkirnim mjestima;

(12) „alternativni načini usaglašavanja“ su oni koji pružaju alternativu postojećim prihvatljivim načinima usaglašavanja ili oni kojima se predlažu novi načini za uspostavljanje usaglašenosti sa Uredbom (EZ) br. 216/2008 i njenim pravilima implementacije za koje Agencija nije donijela povezane prihvatljive načine usaglašavanja;

(13) „usluga uzbunjivanja“ je usluga koja se pruža da bi se obavijestile odgovarajuće organizacije o vazduhoplovu kome je potrebna pomoć traganja i spašavanja, i radi pomoći takvim organizacijama po potrebi;

(14) „rulna staza na platformi“ je dio sistema rulnih staza na platformi namijenjena obezbjeđenju rute za vožnju po platformi;

(15) „predpolje“ je određena pravougaona površina na kopnu ili vodenoj površini pod nadzorom odgovarajućeg subjekta, odabrana ili pripremljena kao odgovarajuća površina iznad koje avion može da izvede dio svog početnog uspona do određene visine;

(16) „opasne materije“ su predmeti ili stvari koje mogu predstavljati rizik za zdravlje, sigurnost, imovinu ili okruženje i koji se nalaze na spisku opasnih materija u tehničkim instrukcijama ili su klasifikovani u skladu sa tim instrukcijama;

(17) „kvalitet podataka“ je stepen ili nivo povjerenja da su pruženi podaci usaglašeni sa zahtjevima korisnika podataka po pitanju tačnosti, rezolucije i integriteta;

(18) „objavljene dužine“ su:

- „raspoloživa dužina za zalet (TORA)“;
- „raspoloživa dužina za polijetanje (TODA)“;
- „raspoloživa dužina za ubrzavanje i zaustavljanje (ASDA)“;
- „raspoloživa dužina za slijetanje (LDA)“;

(19) „usluga letnih informacija“ je usluga koja se pruža u svrhu davanja savjeta i informacija korisnih za sigurno i efikasno obavljanje letova;

(20) „principi ljudskih faktora“ su principi koji se primjenjuju u vazduhoplovnom dizajnu, certifikaciji, obuci, operacijama i održavanju u cilju postizanja sigurnog međuodnosa čovjeka i drugih djelova sistema, uzimajući u obzir aspekt ljudskih performansi;

(21) „ljudske performanse“ su ljudske mogućnosti i ograničenja koja imaju uticaj na sigurnost i efikasnost vazduhoplovnih operacija;

(22) „instrumentalna poletno-sletna staza“ je jedna od sljedećih vrsta poletno-sletnih staza namijenjenih operacijama vazduhoplova zasnovanih na instrumentalnom prilazu:

1. „poletno-sletna staza za neprecizni prilaz“: poletno-sletna staza opremljena vizuelnim sredstvima i barem jednim nevizuelnim sredstvom namijenjenim za operacije slijetanja na temelju operacija instrumentalnog prilaza tipa A.
2. „poletno-sletna staza za precizni prilaz, kategorije I“: poletno-sletna staza opremljena vizuelnim sredstvima i barem jednim nevizuelnim sredstvom namijenjenim za operacije slijetanja na temelju operacija instrumentalnog prilaza tipa B kategorije I.
3. „poletno-sletna staza za precizni prilaz, kategorije II“: poletno-sletna staza opremljena vizuelnim sredstvima i barem jednim nevizuelnim sredstvom namijenjenim za operacije slijetanja na temelju operacija instrumentalnog prilaska tipa B kategorije II.
4. „poletno-sletna staza za precizni prilaz, kategorije III“: poletno-sletna staza opremljena vizuelnim sredstvima i barem jednim nevizuelnim sredstvom namijenjenim za operacije slijetanja na temelju operacija instrumentalnog prilaska tipa B kategorije III.A, III.B ili III.C na i duž poletno-sletne staze;

(23) „integritet“ je stepen sigurnosti da vazduhoplovni podatak i njegova vrijednost nijesu izgubljeni ili izmijenjeni od nastanka podatka ili njegove ovlašćene izmjene ili dopune;

(24) „raspoloživa dužina za slijetanje (LDA)“ je dužina poletno-sletne staze koja je deklarirana kao raspoloživa i odgovarajuća za kretanje aviona po tlu prilikom slijetanja;

(25) „procedure pri smanjenoj vidljivosti“ su procedure koje se primjenjuju na aerodromu za obezbjeđivanje sigurnih operacija tokom prilaza kategorije niže od standardne kategorije I, prilaza kategorije koja nije standardna kategorija II, prilaza kategorije II i III i polijetanja pri smanjenoj vidljivosti;

(26) „polijetanje pri smanjenoj vidljivosti (LVTO)“ je polijetanje pri vidljivosti duž poletno-sletne staze (RVR) manjoj od 400 m, ali ne manjom od 75 m;

(27) „operacija kategorije niže od standardne kategorije I“ je operacija instrumentalnog prilaza i slijetanja kategorije I, upotrebom visine odluke (DH) kategorije I, pri vidljivosti duž poletno-sletne staze (RVR) manjoj od vidljivosti koja bi uobičajeno bila povezana sa primjenljivom visinom odluke, ali ne manjom od 400 m;

(28) „manevarska površina“ označava dio aerodroma koji se koristi za polijetanje, slijetanje i kretanje vazduhoplova, isključujući platforme;

(29) „meteorološke usluge“ su uređaji i usluge koje vazduhoplovima osiguravaju meteorološke prognoze, izvještaje i opservacije, ako i sve druge meteorološke informacije i podatke koje države osiguravaju u svrhu korišćenja u vazduhoplovstvu;

(30) „marker“ je predmet postavljen iznad nivoa tla u cilju upozorenja na prepreku ili označavanja granice;

(31) „obilježje“ je simbol ili skup simbola izvedeno na površini za kretanje sa ciljem jasnog isticanja vazduhoplovnih informacija;

(32) „površina za kretanje“ je dio aerodroma koji se koristi za polijetanje, slijetanje i kretanje vazduhoplova, a sastoji se od manevarske površine i platforme/platformi;

(33) „usluge u vazdušnoj plovidbi“ su uređaji i usluge koji vazduhoplovima daju informacije o položaju i vremenu;

(34) „neinstrumentalna poletno-sletna staza“ je poletno-sletna staza namijenjena za operaciju vazduhoplova korišćenjem procedura za vizuelni prilaz;

(35) „operacija kategorije koja nije standardna kategorija II“ je operacija preciznog instrumentalnog prilaza i slijetanja pomoću ILS-a ili MLS-a kada nisu na raspolaganju neki ili svi elementi sistema svjetala za precizni prilaz kategorije II, i uz:

- visinu odluke (DH) nižu od 200 ft, ali ne nižu od 100 ft; i
- vidljivost duž poletno-sletne staze (RVR) ne manju od 350 m.

(36) „ciklus planiranja nadzora“ je vremenski period u kojem se potvrđuje kontinuirana usaglašenost;

(37) „brza izlazna rulna staza“ je rulna staza povezana sa poletno-sletnom stazom pod oštrim uglom i dizajnirana da avionima koji slijeću omogućava skretanje brzinom većom od one koja se postiže na drugim izlaznim rulnim stazama, u cilju maksimalnog skraćivanja zauzetosti poletno-sletne staze;

(38) „poletno-sletna staza“ je tačno određena pravougaona površina na aerodromu na zemlji namijenjena za slijetanje i polijetanje vazduhoplova;

(39) „vrsta poletno-sletne staze“ je instrumentalna poletno-sletna staza ili neinstrumentalna poletno-sletna staza;

(40) „vidljivost duž poletno-sletne staze (RVR)“ je rastojanje na kome pilot vazduhoplova na centralnoj liniji poletno-sletne staze može da vidi obilježja na površini poletno-sletne staze ili svijetla koja označavaju poletno-sletnu stazu ili njenu centralnu liniju;

(41) „sistem upravljanja sigurnošću“ je sistemski pristup upravljanja sigurnošću uključujući potrebnu organizacionu strukturu, odgovornosti, politike i procedure;

(42) „staza za zaustavljanje“ je određena površina pravougaonog oblika na zemlji na kraju raspoložive dužine za zalet namijenjena za zaustavljanje vazduhoplova u slučaju odustajanja od polijetanja;

(43) „raspoloživa dužina za polijetanje (TODA)“ je raspoloživa dužina za zalet plus dužina čistine, ako postoji;

(44) „raspoloživa dužina za zalet (TORA)“ je dužina poletno-sletne staze koja je objavljena kao raspoloživa i odgovarajuća za zalet aviona kod polijetanja;

(45) „rulna staza“ je određena površina na aerodromu na zemlji namijenjena za kretanje vazduhoplova i međusobnom povezivanju drugih djelova aerodroma, uključujući:

- rulnu stazu do parkirnog mjesta,
- rulnu stazu na platformi,
- brzu izlaznu rulnu stazu;

(46) „tehničke instrukcije“ su posljednje važeće izdanje „tehničkih instrukcija za siguran prevoz opasnih roba vazduhom“ (Dokument 9284-AN/905), uključujući dopune i dodatke, koje je odobrila i objavila ICAO;

(47) „obavezan sadržaj certifikata“ je sljedeće:

- ICAO lokator indikacije,
- uslovi za rad (VFR/IFR, dan/noć),
- poletno-sletna staza – deklarisanе dužine,
- vrsta/vrste poletno-sletne staze i prilaza,
- referentni kod aerodroma,
- opseg operacija vazduhoplova sa višim referentnim kodom aerodroma,
- pružanje usluga upravljama platformom (da/ne),
- spasilačko-vatrogasna kategorija aerodroma;

(47.a) „operacije instrumentalnog prilaska tipa A“ su operacije instrumentalnog prilaska s minimalnom visinom spuštanja ili visinom odluke 75 m (250 ft) ili višom;

(47.b) „operacije instrumentalnog prilaska tipa B“ su operacije instrumentalnog prilaska s visinom odluke nižom od 75 m (250 ft). Operacije instrumentalnog prilaska tipa B kategorišu se na sljedeći način:

1. Kategorija I. (CAT I): visina odluke viša od 60 m (200 ft) i vidljivost veća od 800 m ili horizontalna vidljivost duž poletno-sletne staze veća od 550 m;
2. Kategorija II. (CAT II): visina odluke niža od 60 m (200 ft), ali viša od 30 m (100 ft) i horizontalna vidljivost duž poletno-sletne staze veća od 300 m;
3. Kategorija III.A (CAT IIIA): visina odluke niža od 30 m (100 ft) ili bez visine odluke i horizontalna vidljivost duž poletno-sletne staze veća od 175 m;
4. Kategorija III.B (CAT IIIB): visina odluke niža od 15 m (50 ft) ili bez visine odluke i horizontalna vidljivost duž poletno-sletne staze manja od 175 m, ali veća od 50 m;
5. Kategorija III.C (CAT IIIC): bez visine odluke i bez ograničenja horizontalne vidljivosti duž uzletno-sletne staze.

(48) „vizuelna sredstva“ su pokazatelji i signalni uređaji, obilježja, svjetla, znakovi i markeri ili njihove kombinacije.

ANEKS II

Dio zahtjevi za vlasti – Aerodromi (Dio-ADR.AR)

ODJELJAK A – OPŠTI ZAHTJEVI (ADR.AR.A)

ADR.AR.A.001 Oblast primjene

U ovom Aneksu utvrđuju se zahtjevi za nadležne vlasti uključene u certifikaciju i nadzor aerodroma, operatora aerodroma i pružalaca usluga upravljanja platformom.

ADR.AR.A.005 Nadležne vlasti

Nadležne vlasti koje imenuje država članica u kojoj se aerodrom nalazi odgovorne su za:

- (a) certifikaciju i nadzor aerodroma i operatora tih aerodroma;
- (b) nadzor pružalaca usluga upravljanja platformom.

ADR.AR.A.010 Nadzorna dokumentacija

(a) Nadležne vlasti dužne su da obezbijede sve relevantne zakonodavne akte, standarde, pravila, tehničke publikacije i povezane dokumente svom relevantnom osoblju kako bi im se omogućilo obavljanje njihovih poslova i izvršavanje njihovih odgovornosti.

(b) Nadležne vlasti stavljaju na raspolaganje zakonodavne akte, standarde, pravila, tehničke publikacije i povezane dokumente operatorima aerodroma i drugim zainteresovanim stranama kako bi se olakšala njihova usaglašenost sa primjenljivim zahtjevima.

ADR.AR.A.015 Načini usaglašavanja

(a) Agencija izrađuje prihvatljive načine usaglašavanja (AMC) koji se mogu koristiti za utvrđivanje usaglašenosti sa Uredbom (EZ) br. 216/2008 i njenim pravilima implementacije. Ako postoji usaglašenost sa prihvatljivim načinima usaglašavanja, ispunjeni su i povezani zahtjevi pravila implementacije.

(b) Alternativni načini usaglašavanja mogu da se koriste za utvrđivanje usaglašenosti sa pravilima implementacije.

(c) Nadležne vlasti uspostavljaju sistem sa ciljem da doslijedno procijeni da li alternativni načini usaglašavanja koje koriste one, ili operatori aerodroma ili pružaoci usluga upravljanja platformom koji su pod njihovim nadzorom obezbjeđuju usaglašenost sa Uredbom (EZ) br. 216/2008 i njenim pravilima implementacije.

(d) Nadležne vlasti procjenjuju sve alternativne načine usaglašavanja koje predloži operator aerodroma ili pružalac usluga upravljanja platformom u skladu sa ADR.OR.A.015, analiziranjem obezbijeđene dokumentacije i, ukoliko se smatra potrebnim, sprovođenjem inspekcije operatora aerodroma, aerodroma ili pružaoca usluga upravljanja platformom.

Ako nadležne vlasti utvrde da su alternativni načini usaglašavanja koje predloži operator aerodroma ili pružalac usluga upravljanja platformom u skladu sa pravilima implementacije, bez odlaganja:

(1) obavještava podnosioca zahtjeva da alternativni načini usaglašavanja mogu da se implementiraju i, ukoliko je potrebno, u skladu sa tim mijenjaju ili dopunjavaju certifikat ili odobrenje podnosioca zahtjeva;

(2) obavještavaju Agenciju o njihovom sadržaju, uključujući kopije relevantne dokumentacije;

(3) obavještavaju druge države članice o prihvaćenim alternativnim načinima usaglašavanja; i

(4) obavještavaju druge certifikovane aerodrome koji se nalaze u državi članici nadležnih vlasti, ukoliko je odgovarajuće.

(e) Ako same nadležne vlasti koriste alternativne načine usaglašavanja za postizanje usaglašenosti sa Uredbom (EZ) br. 216/2008 i njenim pravilima implementacije, one:

(1) ih stavljaju na raspolaganje operatorima aerodroma i pružiocima usluga upravljanja platformom koji su pod njihovim nadzorom; i

(2) bez nepotrebnog odlaganja obavještavaju Agenciju.

Nadležne vlasti dužne su da dostave Agenciji potpuni opis alternativnih načina usaglašavanja, uključujući sve revizije procedura koje mogu da budu relevantne, kao i procjenu kojom se demonstrira da su zahtjevi pravila implementacije ispunjene.

ADR.AR.A.025 Informisanje Agencije

(a) Nadležne vlasti dužne su da bez odlaganja obavijeste Agenciju u slučaju svih značajnih problema u vezi sa implementacijom Uredbe (EZ) br. 216/2008 i njenih pravila implementacije.

(b) Nadležne vlasti dužne su da dostave Agenciji informacije značajne za sigurnost koje proističu iz prijava događaja koje su primile.

ADR.AR.A.030 Hitna reakcija na problem sigurnosti

(a) Ne dovodeći u pitanje Direktivu 2003/42/EZ Evropskog Parlamenta i Savjeta, nadležne vlasti implementiraju sistem za odgovarajuće prikupljanje, analizu i širenje sigurnosnih informacija.

(b) Agencija implementira sistem za odgovarajuću analizu svih primljenih relevantnih sigurnosnih informacija i bez nepotrebnog odlaganja državama članicama i Komisiji pruža sve informacije, uključujući preporuke ili korektivne akcije koje treba preduzeti, potrebne za blagovremeno reagovanje na sigurnosni problem koji se tiče aerodroma, operatora aerodroma i pružalaca usluga upravljanja platformom koji podliježu Uredbi (EZ) br. 216/2008 i njenim pravilima implementacije.

(c) Po prijemu informacija iz tačaka (a) i (b), nadležne vlasti preduzimaju odgovarajuće mjere za rješavanje sigurnosnih problema, uključujući izdavanje sigurnosnih direktiva u skladu sa ADR.AR.A.040.

(d) O mjerama preduzetim u skladu sa tačkom (c) bez odlaganja se obavještavaju operatori aerodroma ili pružaoci usluga upravljanja platformom koji se moraju usaglasiti sa njima u skladu sa Uredbom (EZ) br. 216/2008 i njenim pravilima implementacije. Nadležne vlasti o tim mjerama takođe obavještavaju Agenciju i, ukoliko je potrebno zajedničko djelovanje, druge uključene države članice.

ADR.AR.A.040 Sigurnosne direktive

(a) Nadležne vlasti izdaju sigurnosnu direktivu ako su utvrdile postojanje nesigurnog stanja koje zahtijeva djelovanje bez odlaganja, uključujući dokazivanje usaglašenosti sa svim izmjenjenim ili dopunjenim ili dodatnim certifikacionim specifikacijama koje je donijela Agencija, a koje nadležne vlasti smatraju potrebnim.

(b) Sigurnosna direktiva prosljeđuje se operatorima aerodroma ili uključenim pružaocima usluga upravljanja platformom, ukoliko je odgovarajuće, i sadrži, u najmanjoj mjeri, sljedeće informacije:

(1) identifikaciju nesigurnog stanja;

(2) identifikaciju pogođenih dizajna, opreme, ili operacije;

(3) zahtijevane akcije i njihovo obrazloženje, uključujući izmijenjene ili dopunjene ili dodatne certifikacione specifikacije sa kojima se potrebno usaglasiti;

(4) rok za usaglašavanje sa potrebnim akcijama; i

(5) datum njenog stupanja na snagu.

(c) Nadležne vlasti dužne su da proslijede kopiju sigurnosne direktive Agenciji.

(d) Nadležne vlasti potvrđuju usaglašenost operatora aerodroma i pružalaca usluga upravljanja platformom sa primjenljivim sigurnosnim direktivama.

ODJELJAK B – UPRAVLJANJE (ADR.AR.B)

ADR.AR.B.005 Sistem upravljanja

(a) Nadležne vlasti uspostavljaju i održavaju sistem upravljanja, koji u najmanjoj mjeri uključuje:

(1) dokumentovane politike i procedure za opisivanje svoje organizacije, načina i metoda za postizanje usaglašenosti sa Uredbom (EZ) br. 216/2008 i njenim pravilima implementacije. Procedure moraju da se ažuriraju i da služe kao osnovna radna dokumentacija u tim nadležnim vlastima za sve povezane zadatke;

(2) dovoljan broj osoblja, uključujući inspektore aerodroma, za obavljanje svojih poslova i ispunjavanje svojih odgovornosti. Takvo osoblje mora da bude kvalifikovano za obavljanje svojih dodijeljenih poslova i mora da raspolaže potrebnim znanjem, iskustvom i inicijalnom obukom, praktičnom obukom na radnom mjestu i obukom obnove znanja kako bi se obezbijedila konstantna kompetencija. Mora da postoji sistem za planiranje raspoloživosti osoblja, kako bi se obezbijedilo pravilno obavljanje svih povezanih poslova;

(3) odgovarajuću objekte i kancelarijski smještaj za obavljanje dodijeljenih poslova;

(4) formalni proces za praćenje usaglašenosti sistema upravljanja sa relevantnim zahtjevima i adekvatnosti procedura, uključujući uspostavljanje postupka internog audita i postupka upravljanja sigurnosnim rizicima.

(b) Nadležne vlasti, za svako područje djelatnosti uključeno u sistem upravljanja, imenuju jedno ili više lica sa cjelokupnom odgovornošću za upravljanje relevantnim poslom(ovima).

(c) Nadležne vlasti uspostavljaju procedure za učestvovanje u međusobnoj razmjeni svih potrebnih informacija i pomoć drugih uključenih nadležnih vlasti.

ADR.AR.B.010 Dodjela zadataka kvalifikovanim subjektima

(a) Poslove povezane sa inicijalnom certifikacijom ili kontinuiranim nadzorom lica ili organizacija koja podliježu Uredbi (EZ) br. 216/2008 i njenim pravilima implementacije države članice dodjeljuju samo kvalifikovanim subjektima. Prilikom dodjeljivanja zadataka, nadležne vlasti obezbjeđuju:

(1) uspostavljanje sistema za inicijalnu i kontinuiranu procjenu usaglašenosti kvalifikovanog subjekta sa Aneksom V Uredbe (EZ) br. 216/2008;

ovaj sistem i rezultati procjene moraju se dokumentovati;

(2) da je zaključen dokumentovani sporazum sa kvalifikovanim subjektom, koji su obje strane odobrile na odgovarajućem nivou upravljanja, u kojem je jasno utvrđeno sljedeće:

(i) poslovi koji moraju da se obave;

(ii) izjave, izvještaji i evidencija koji moraju da se obezbijede;

(iii) tehnički uslovi koji moraju da se ispune pri obavljanju takvih poslova;

(iv) povezana područja odgovornosti; i

(v) zaštita informacija dobijenih prilikom obavljanja takvih zadataka.

(b) Nadležne vlasti obezbjeđuju da postupak internog audita i postupak upravljanja sigurnosnim rizikom koji se zahtijevaju u skladu sa ADR.AR.B.005 (a)(4) obuhvataju sve poslove certifikacije ili kontinuiranog nadzora koje se obavljaju u njihovo ime.

ADR.AR.B.015 Promjene u sistemu upravljanja

(a) Nadležne vlasti moraju da imaju uspostavljen sistem za utvrđivanje promjena koje utiču na njihovu sposobnost obavljanja njihovih poslova i izvršavanje njihovih odgovornosti kako je utvrđeno u Uredbi (EZ) br. 216/2008 i njenim pravilima implementacije. Ovaj sistem mu omogućava djelovanje, ukoliko je odgovarajuće, kojim se obezbjeđuje da sistem upravljanja ostane odgovarajući i efektivan.

(b) Nadležne vlasti blagovremeno ažuriraju svoj sistem upravljanja u skladu sa svakom izmjenom Uredbe (EZ) br. 216/2008 i njenih pravila implementacije, sa ciljem obezbjeđivanja efektivne implementacije.

(c) Nadležne vlasti obavještavaju Agenciju o promjenama koje utiču na njihovu sposobnost obavljanja poslova i na izvršavanje svojih odgovornosti kao što je utvrđeno u Uredbi (EZ) br. 216/2008 i njenim pravilima implementacije.

ADR.AR.B.020 Vođenje evidencije

(a) Nadležne vlasti uspostavljaju sistem vođenja evidencije kojim se obezbjeđuje odgovarajuće skladištenje, dostupnost i pouzdana sljedljivost:

(1) dokumentovanih politika i procedura sistema upravljanja;

(2) obuke, kvalifikacija i ovlašćenja svog osoblja;

(3) dodjeljivanja zadataka kvalifikovanim subjektima, obuhvatajući elemente koji se zahtijevaju u skladu sa ADR.AR.B.010, kao i detalje o dodijeljenim poslovima;

(4) procesa certifikacije i kontinuiranog nadzora aerodroma i operatora aerodroma;

(5) procesa davanja izjave i kontinuiranog nadzora pružalaca usluga upravljanja platformom;

(6) dokumentacije o slučajevima sa jednakim nivoom sigurnosti i posebnim uslovima sadržanim u certifikacionoj osnovi, kao i dokumentu o prihvatanju odstupanja i akcijama (DAAD);

(7) ocjenjivanja i obavještanja Agencije o alternativnim načinima usaglašavanja koje su predložili operatori aerodroma i pružaoci usluga upravljanja platformom i procjene alternativnih načina usaglašavanja koje koriste same nadležne vlasti;

(8) nalaza, korektivnih akcija i datuma zatvaranja akcija i opservacija;

(9) preduzetih mjera prinude;

(10) sigurnosnih informacija i naknadnih (*follow-up*) mjera;

(11) korišćenja odredbi o fleksibilnosti u skladu sa članom 14 Uredbe (EZ) br. 216/2008.

(b) Nadležne vlasti održavaju spisak svih certifikata koje su izdale i izjava koje su primile.

(c) Evidencija povezana sa certifikacijom aerodroma i operatora aerodroma, ili sa izjavom pružaoca usluga upravljanja platformom čuva se do isteka važenja certifikata ili izjave, ukoliko je prikladno.

(d) Evidencija povezana sa tačkama od (a)(1) do (a)(3) i tačkama od (a)(7) do (a)(11) čuvaju se najmanje pet godina, zavisno od primjenljivog zakona o zaštiti podataka.

ODJELJAK C – NADZOR, CERTIFIKACIJA I IMPLEMENTACIJA (ADR.AR.C)

ADR.AR.C.005 Nadzor

(a) Nadležne vlasti potvrđuju:

(1) usaglašenost sa certifikacionom osnovom i svim zahtjevima koji se primjenjuju na aerodrome i operatore aerodroma prije izdavanja odobrenja ili certifikata;

(2) kontinuiranu usaglašenost sa certifikacionom osnovom i zahtjevima koji se primjenjuju na aerodrome i operatore aerodroma ili pružaoce usluga upravljanja platformom koji su obavezni da daju izjavu; i

(3) implementaciju odgovarajućih sigurnosnih mjera kako je određeno u ADR.AR.A.030 (c) i (d).

(b) To potvrđivanje:

(1) podržano je dokumentacijom koja je posebno namijenjena da bi se osoblju odgovornom za sigurnosni nadzor dale smjernice za obavljanje svojih funkcija;

(2) pruža uključenim operatorima aerodroma i pružaoциma usluga upravljanja platformom rezultate aktivnosti sigurnosnog nadzora;

(3) zasniva se na auditima i inspekcijama, uključujući nenajavljene inspekcije, ukoliko je odgovarajuće; i

(4) pruža nadležnim vlastima dokaze potrebne u slučaju zahtijevanja daljih akcija, uključujući mjere predviđene u ADR.AR.C.055.

(c) Obim nadzora uzima u obzir rezultate prethodnih nadzornih aktivnosti i utvrđene sigurnosne prioritete.

(d) Nadležne vlasti prikupljaju i obrađuju sve informacije koje smatraju korisnim za nadzor, uključujući nenajavljene inspekcije, ukoliko je odgovarajuće.

(e) U okviru svojih nadzornih ovlaštenja, nadležne vlasti mogu da odluče da zatraže prethodno odobrenje za sve prepreke, razvoj i druge aktivnosti unutar područja koja prati operator aerodroma u skladu sa ADR.OPS.B.075, a koje bi mogle da ugroze sigurnost i negativno utiču na rad aerodroma.

ADR.AR.C.010 Program nadzora

(a) Nadležne vlasti za sve operatore aerodroma i pružaoce usluga upravljanja platformom koji prijavljuju svoju aktivnost nadležnim vlastima:

(1) uspostavljaju i održavaju program nadzora kojim su obuhvaćene nadzorne aktivnosti koje su potrebne u skladu sa ADR.AR.C.005;

(2) primjenjuje odgovarajući ciklus planiranja nadzora, ne više od 48 mjeseci.

(b) Program nadzora u svakom ciklusu planiranja nadzora uključuje audite i inspekcije, uključujući nenajavljene inspekcije, ukoliko je odgovarajuće.

(c) Program nadzora i ciklus planiranja odražavaju sigurnosne performanse operatora aerodroma i izloženost aerodroma riziku.

(d) Program nadzora uključuje evidenciju datuma za kada su auditi i inspekcije zakazani i datuma kada su auditi i inspekcije održani.

ADR.AR.C.015 Pokretanje postupka certifikacije

(a) Nakon prijema zahtjeva za pokretanje postupka izdavanja certifikata, nadležne vlasti procjenjuju zahtjev i potvrđuju usaglašenost sa primjenljivim zahtjevima.

(b) U slučaju postojećeg aerodroma, nadležne vlasti propisuju uslove pod kojima operator aerodroma može da radi tokom trajanja postupka certifikacije, osim ako nadležne vlasti odluče da rad aerodroma treba da bude suspendovan. Nadležne vlasti dužne su da obavijeste operatora aerodroma o očekivanom rasporedu u vezi sa postupkom certifikacije i okončava certifikaciju u najkraćem mogućem roku.

(c) Nadležne vlasti utvrđuju certifikacionu osnovu i obavještavaju podnosioca zahtjeva o tome u skladu sa ADR.AR.C.020.

ADR.AR.C.020 Certifikaciona osnova

Nadležne vlasti utvrđuju certifikacionu osnovu i obavještavaju podnosioca zahtjeva o tome i sastoji se od:

(a) certifikacionih specifikacija koje je izdala Agencija, a koje nadležne vlasti smatraju primjenljivim na dizajn i vrstu operacije aerodroma i koji su na snazi na dan podnošenja zahtjeva za taj certifikat osim ako:

(1) podnosilac zahtjeva odluči da se usaglasa sa izmjenama i dopunama koje kasnije stupaju na snagu; ili

(2) nadležne vlasti smatraju da je potrebno usaglašavanje sa izmjenama i dopunama koje kasnije stupaju na snagu;

(b) svih odredbi za koje su nadležne vlasti prihvatile ekvivalentan nivo sigurnosti i koje je podnosilac zahtjeva dužan da demonstrira; i

(c) svih posebnih uslova propisanih u skladu sa ADR.AR.C.025, čije uključivanje u certifikacionu osnovu nadležne vlasti smatraju neophodnim.

ADR.AR.C.025 Posebni uslovi

(a) Nadležne vlasti propisuju detaljne tehničke specifikacije, pod nazivom posebni uslovi, za aerodrom, ako su odgovarajuće certifikacione specifikacije koje je izdala Agencija iz ADR.AR.C.020 (a) neodgovarajuće ili neprimjerene, kako bi se obezbijedila usaglašenost sa osnovnim zahtjevima iz Aneksa Va Uredbe (EZ) br. 216/2008, zato što:

(1) certifikacione specifikacije nije moguće ispuniti zbog fizičkih, topografskih ili sličnih ograničenja u vezi sa položajem aerodroma;

(2) aerodrom ima nove ili neuobičajene karakteristike dizajna; ili

(3) je iskustvo sa radom tog aerodroma ili radom drugih aerodroma koji imaju slične karakteristike dizajna pokazalo da bi sigurnost mogla da bude ugrožena.

(b) Posebni uslovi sadrže takve tehničke specifikacije, uključujući ograničenja ili procedure sa kojima se treba usaglasiti, koje nadležne vlasti smatraju neophodnim za obezbjeđivanje usaglašenosti sa osnovnim zahtjevima iz Aneksa Va Uredbe (EZ) br. 216/2008.

ADR.AR.C.035 Izdavanje certifikata

(a) Nadležne vlasti mogu da zatraže sve inspekcije, testove, sigurnosne procjene ili vježbe koje smatraju neophodnim prije nego što izdaju certifikat.

(b) Nadležne vlasti izdaju:

(1) pojedinačni certifikat aerodroma; ili

(2) dva zasebna certifikata, jedan za aerodrom i jedan za operatora aerodroma.

(c) Nadležne vlasti izdaju certifikat(e) kako je propisano u tački (b) ako je operator aerodroma na zadovoljavajući način demonstrirao nadležnim vlastima usaglašenost sa ADR.OR.B.025 i ADR.OR.E.005.

(d) Certifikat se smatra da uključuje certifikacionu osnovu aerodroma, aerodromski priručnik i ukoliko je relevantno, sve druge operativne uslove ili ograničenja koje propisuju nadležne vlasti i koji su propisani i svaki dokument o prihvatanju odstupanja i akcijama (DAAD).

(e) Certifikat se smatra izdatim na neograničeno vrijeme. Prava na aktivnosti za čije obavljanje operator aerodroma ima odobrenje navode se u uslovima certifikata koji su mu priloženi.

(f) Ako se odgovornosti dodjeljuju drugim relevantnim organizacijama, te odgovornosti moraju se jasno identifikovati i navesti.

(g) Nalazi, osim nalaza nivoa 1 koji nisu bili zaključeni prije datuma certifikacije, procjenjuju se sa aspekta sigurnosti i ukoliko je potrebno ublažavaju, a korektivni akcioni plan za otklanjanje nalaza odobravaju nadležne vlasti.

(h) Kako bi se operatoru aerodroma omogućila implementacija promjena bez prethodnog odobrenja nadležnih vlasti u skladu sa ADR.OR.B.040 (d), nadležne vlasti odobravaju proceduru u kojoj se određuje obim takvih promjena i opisuje se kako će se takvim promjenama upravljati i kako će se o njima obavještavati.

ADR.AR.C.040 Promjene

(a) Nakon prijema zahtjeva za promjenu, u skladu sa ADR.OR.B.40, za koju je potrebno prethodno odobrenje, nadležne vlasti procjenjuju zahtjev i, prema potrebi, obavještavaju operatora aerodroma o:

(1) primjenljivim certifikacionim specifikacijama koje je izdala Agencija, a koje se primjenjuju na predloženu promjenu i koje su na snazi na dan podnošenja zahtjeva, osim ako:

(a) podnositelj zahtjeva odluči da sa usaglasa sa izmjenama i dopunama koje kasnije stupaju na snagu; ili

(b) nadležne vlasti smatraju da je neophodno usaglašavanje sa izmjenama i dopunama koje kasnije stupaju na snagu,

(2) svim drugim certifikacionim specifikacijama koje je izdala Agencija, a koje nadležne vlasti smatraju direktno povezanim sa predloženom promjenom;

(3) svim posebnim uslovima, kao i izmjenama i dopunama posebnih uslova, koje su nadležne vlasti propisale u skladu sa ADR.AR.C.025, a koje nadležne vlasti smatraju potrebnim; i

(4) izmijenjenom i dopunjenom certifikacionom osnovom, ako na nju predložena promjena utiče.

(b) Nadležne vlasti odobravaju promjenu ako je operator aerodroma demonstrirao, na zadovoljavajući način nadležnim vlastima, usaglašenost sa zahtjevima iz ADR.OR.B.040 i, ukoliko je primjenljivo, iz ADR.OR.E.005.

(c) Ako odobrena promjena utiče na uslove certifikata, nadležne vlasti ih mijenjaju i dopunjavaju.

(d) Nadležne vlasti odobravaju sve uslove pod kojima je operator aerodroma dužan da radi tokom promjene.

(e) Ne dovodeći u pitanje nijednu dodatnu mjeru prinude, kada operator aerodroma implementira promjene za koje se zahtijeva prethodno odobrenje bez odobrenja nadležnih vlasti kako je određeno u tački (a), nadležne vlasti razmatraju potrebu za suspenzijom, ograničavanjem ili ukidanjem certifikata.

(f) Za promjene za koje se ne zahtijeva prethodno odobrenje, nadležne vlasti procjenjuju informacije dobijene u obavještenju koje šalje operator aerodroma u skladu sa ADR.OR.B.040 tačkom (d) da potvrde odgovarajuće upravljanje njima i potvrde njihovu usaglašenost sa certifikacionim specifikacijama i drugim odgovarajućim zahtjevima koji se primjenjuju na promjenu. U slučaju neusaglašenosti, nadležne vlasti:

(1) obavještavaju operatora aerodroma o neusaglašenosti i zahtijevaju dalje promjene; i

(2) u slučaju nalaza nivoa 1 ili 2, djeluju u skladu sa tačkom ADR.AR.C.055.

ADR.AR.C.050 Izjave pružalaca usluga upravljanja platformom

(a) Nakon prijema izjave pružaoca usluga upravljanja platformom koji namjerava da pruža takve usluge na aerodromu, nadležne vlasti potvrđuju da ta izjava sadrži sve informacije koje se zahtijevaju u skladu sa Dijelom-ADR.OR i toj organizaciji potvrđuje prijem izjave.

(b) Ako izjava ne sadrži potrebne informacije, ili sadrži informacije koje upućuju na neusaglašenost sa primjenljivim zahtjevima, nadležne vlasti obavještavaju pružaoca usluga upravljanja platformom i operatora aerodroma o neusaglašenosti i zahtijevaju dalje informacije. Ukoliko je neophodno, nadležne vlasti sprovode inspekciju pružaoca usluga upravljanja platformom i operatora aerodroma. Ako se potvrdi neusaglašenost, nadležne vlasti djeluju u skladu sa ADR.AR.C.055.

(c) Nadležne vlasti imaju registar izjava pružalaca usluga upravljanja platformom pod svojim nadzorom.

ADR.AR.C.055 Nalazi, opservacije, korektivne akcije i mjere prinude

(a) Za nadzor u skladu sa ADR.AR.C.005 (a) nadležne vlasti imaju sistem za analizu nalaza u odnosu na njihov značaj za sigurnost.

(b) Nadležne vlasti izdaju nalaz nivoa 1 ako se otkrije značajna neusaglašenost sa certifikacionom osnovom određenog aerodroma, primjenljivim zahtjevima Uredbe (EZ) br. 216/2008 i njenim pravilima implementacije, sa procedurama i priručnicima operatora aerodroma ili pružalaca usluga upravljanja platformom, sa uslovima certifikata ili sa certifikatom ili sadržajem izjave koja smanjuje ili ozbiljno ugrožava sigurnost.

Nalaz nivoa 1 uključuje:

(1) onemogućavanje nadležnim vlastima da pristupe objektima aerodroma, operatora aerodroma ili pružaoca usluga upravljanja platformom, kako je određeno u ADR.OR.C.015 tokom uobičajenog radnog vremena i nakon dva pisana zahtjeva,

(2) dobijanje ili održavanje valjanosti certifikata falsifikovanjem dostavljenih dokumentovanih dokaza;

(3) dokaz o zloupotrebi ili neovlašćenoj upotrebi certifikata; i

(4) nepostojanje odgovornog rukovodioca.

(c) Nadležne vlasti izdaju nalaz nivoa 2 ako se otkrije neusaglašenost sa certifikacionom osnovom određenog aerodroma, primjenljivim zahtjevima Uredbe (EZ) br. 216/2008 i njenim pravilima implementacije, sa procedurama i priručnicima operatora aerodroma ili pružaoca usluga upravljanja platformom, s uslovima certifikata ili sa certifikatom ili sadržajem izjave koja bi mogla da smanji ili po mogućnosti da ugrozi sigurnost.

(d) Kada se u toku nadzora ili na drugi način otkrije određeni nalaz, nadležne vlasti, ne dovodeći u pitanje nijednu dodatnu akciju koja se zahtijeva u skladu sa Uredbom (EZ) br. 216/2008 i njenim pravilima implementacije, dostavlja nalaz operatoru aerodroma ili pružaocu usluga upravljanja platformom u pisanoj formi i zahtijeva korektivne akcije za rješavanje utvrđene/utvrđenih neusaglašenosti.

(1) U slučaju nalaza nivoa 1, nadležne vlasti bez odlaganja djeluju na odgovarajući način da bi zabranile ili ograničile aktivnosti i, ukoliko je odgovarajuće, preduzimaju akciju za ukidanje

certifikata ili deregistraciju izjave, ili za ograničavanje ili suspenziju certifikata ili izjave djelimično ili u cjelosti, zavisno od obima nalaza, dok operator aerodroma i pružalac usluga upravljanja platformom ne sprovedu uspješnu korektivnu akciju.

(2) U slučaju nalaza nivoa 2, nadležne vlasti:

(a) odobravaju operatoru aerodroma ili pružaocu usluga upravljanja platformom rok za implementaciju korektivne akcije uključene u akcioni plan u skladu sa prirodom nalaza; i

(b) procjenjuje plan korektivne akcije i plan implementacije koje je predložio operator aerodroma ili pružalac usluga upravljanja platformom, a ako se na osnovu procjene zaključi da je dovoljan za rešavanje neusaglašenosti, prihvata ga.

(3) Ako operator aerodroma ili pružalac usluga upravljanja platformom ne dostavi prihvatljivi korektivni akcioni plan, ili ne izvede korektivne akcije u roku koji su odobrile ili produžile nadležne vlasti, nalaz se podiže na nalaz nivoa 1 i preduzima se akcija utvrđena u tački (d)(1).

(4) Nadležne vlasti vode evidenciju o svim nalazima koje su podigle i ukoliko je primjenljivo, mjerama prinude koje su primijenile, kao i o svim korektivnim akcijama i datumima zatvaranja nalaza.

(e) U slučajevima za koje se ne zahtijevaju nalazi nivoa 1 ili 2, nadležne vlasti mogu da izdaju opservacije.

ANEKS III

Zahtjevi u vezi sa organizacijama – Operatori aerodroma (Dio-ADR.OR)

ODJELJAK A – OPŠTI ZAHTJEVI (ADR.OR.A)

ADR.OR.A.005 Oblast primjene

U ovom Aneksu utvrđuju se zahtjevi koje moraju da ispunjavaju:

- (a) operator aerodroma u skladu sa Uredbom (EZ) br. 216/2008 u vezi sa svojom certifikacijom, upravljanjem, priručnicima i drugim odgovornostima; i
- (b) pružalac usluga upravljanja platformom.

ADR.OR.A.010 Nadležne vlasti

U ovom Dijelu, nadležne vlasti su vlasti koje imenuje država članica u kojoj se aerodrom nalazi.

ADR.OR.A.015 Načini usaglašavanja

- (a) Operator aerodroma ili pružalac usluga upravljanja platformom može za postizanje usaglašenosti sa Uredbom (EZ) br. 216/2008 i njenim pravilima implementacije osim načina usaglašavanja koje je donijela Agencija, da koristi i alternativne načine usaglašavanja.
- (b) Ako operator aerodroma ili pružalac usluga upravljanja platformom želi da koristi alternativne načine usaglašavanja za uspostavljanje usaglašenosti sa Uredbom (EZ) br. 216/2008 i njenim pravilima implementacije umjesto prihvatljivih načina usaglašavanja (AMC), koje je usvojila Agencija, prije njihove implementacije, mora nadležnim vlastima da dostavi potpuni opis tih alternativnih načina usaglašenosti. Opis uključuje sve revizije priručnika ili procedura koje mogu da budu od važnosti, kao i procjenu kojom se demonstrira da su ispunjeni zahtjevi iz pravila implementacije.

Operator aerodroma ili pružalac usluga upravljanja platformom može da implementira ove alternativne načine usaglašavanja u zavisnosti od prethodnog odobrenja nadležnih vlasti i nakon prijema obavještenja, kako je propisano u ADR.AR.A.015 (d).

- (c) Ako operator aerodroma ne pruža usluge upravljanja platformom, za korišćenje alternativnih načina usaglašavanja od strane pružalaca takvih usluga u skladu sa (a) i (b) takođe se zahtijeva prethodno odobrenje operatora aerodroma na kojem se takve usluge pružaju.

ODJELJAK B – CERTIFIKACIJA (ADR.AR.B)

ADR.OR.B.005 Obaveze aerodroma i operatora aerodroma koje se odnose na certifikaciju

Operator aerodroma prije početka rada aerodroma ili prilikom povlačenja izuzeća u skladu sa članom 5 dobija važeći certifikat/e koje su izdale nadležne vlasti.

ADR.OR.B.015 Podnošenje zahtjeva za certifikat

(a) Zahtjev za certifikat podnosi se u obliku i na način koje su utvrdile nadležne vlasti.

(b) Podnosilac zahtjeva dostavlja nadležnim vlastima sljedeće:

(1) svoje službeno i poslovno ime, adresu i adresu za primanje poštanskih pošiljki;

(2) informacije i podatke koji se odnose na:

(i) lokaciju aerodroma;

(ii) vrstu operacija na aerodromu; i

(iii) dizajn i objekte aerodroma u skladu sa primjenljivim certifikacionim specifikacijama koje je utvrdila Agencija;

(3) sva predložena odstupanja od utvrđenih primjenljivih certifikacionih specifikacija koje je utvrdila Agencija;

(4) dokumentaciju koja demonstrira kako će da ispunjava primjenljive zahtjeve utvrđene u Uredbi (EZ) br. 216/2008 i njenim pravilima implementacije. Ta dokumentacija mora da uključuje proceduru, sadržanu u aerodromskom priručniku, kojom se opisuje kako će upravljati promjenama za koje se ne zahtijeva prethodno odobrenje i kako će o njima obavještavati nadležne vlasti; za naknadne promjene te procedure zahtijeva se prethodno odobrenje nadležnih vlasti;

(5) dokaz o primjerenosti resursa za rad aerodroma u skladu sa primjenljivim zahtjevima;

(6) dokumentovani dokaz iz kojeg je vidljiv odnos između podnosioca zahtjeva i vlasnika aerodroma i/ili vlasnika zemljišta;

(7) ime i važne podatke o odgovornom rukovodiocu i drugim imenovanim licima potrebne u skladu sa ADR.OR.D.015; i

(8) kopiju aerodromskog priručnika u skladu sa ADR.OR.E.005.

(c) Ako nadležne vlasti smatraju prihvatljivim, informacije iz tačaka (7) i (8) se mogu dostaviti u kasnijoj fazi koju utvrđuju nadležne vlasti, ali prije izdavanja certifikata.

ADR.OR.B.025 Demonstriranje usaglašenosti

(a) Operator aerodroma dužan je da:

(1) obavlja i dokumentuje sve radnje, inspekcije, testove, potrebne sigurnosne procjene ili vježbe i nadležnim vlastima dokazuje:

(i) usaglašenost sa prijavljenom certifikacionom osnovom, certifikacionim specifikacijama primjenljivim na promjenu, sa svim sigurnosnim direktivama, ukoliko je odgovarajuće, kao i primjenljivim zahtjevima Uredbe (EZ) br. 216/2008 i njenih pravila implementacije;

(ii) da aerodrom, kao i njegove površine ograničenja prepreka i zaštitne površine i ostale površine povezane sa aerodromom nemaju nikakvih osobina ili svojstava koje ga čine nesigurnim za rad; i

(iii) da su procedure leta na aerodromu odobrene.

(2) dostavlja nadležnim vlastima načine kojima demonstrira usaglašenost; i

(3) dostavlja nadležnim vlastima izjavu o usaglašenosti sa tačkom (a)(1).

(b) Operator aerodroma u skladu sa odredbama ADR.OR.D.035 drži i čuva relevantne informacije o dizajnu, uključujući nacрте, inspekcije, testove i druge relevantne izvještaje tako da su u svakom trenutku na raspolaganju nadležnim vlastima i koji se na zahtjev dostavljaju nadležnim vlastima.

ADR.OR.B.030 Uslovi za izdavanje certifikata i prava imaoца certifikata

Operator aerodroma dužan je bude usaglašen sa obimom certifikata i pravima utvrđenim u uslovima za izdavanje certifikata koji su mu priloženi.

ADR.OR.B.035 Kontinuirano važenje certifikata

(a) Certifikat ostaje važeći ukoliko:

(1) operator aerodroma ostaje usaglašen sa relevantnim zahtjevima Uredbe (EZ) br. 216/2008 i njenih pravila implementacije, a aerodrom ostaje usaglašen sa certifikacionom osnovom, uzimajući u obzir odredbe o postupanju sa nalazima kako je utvrđeno u skladu sa ADR.OR.C.020;

(2) nadležnim vlastima se odobri pristup organizaciji operatora aerodroma kako je utvrđeno u ADR.OR.C.015 sa ciljem utvrđivanja kontinuirane usaglašenosti sa relevantnim zahtjevima Uredbe (EZ) br. 216/2008 i njenih pravila implementacije; i

(3) certifikat nije vraćen ili ukinut.

(b) Nakon ukidanja ili vraćanja, certifikat se bez odlaganja vraća nadležnim vlastima.

ADR.OR.B.037 Kontinuirano važenje izjave pružaoca usluga upravljanja platformom

Izjava koju podnosi pružalac usluga upravljanja platformom u skladu sa ADR.OR.B.060 ostaje važeća ako:

(a) pružalac usluga upravljanja platformom i povezani objekti ostaju u saglasnosti sa relevantnim zahtjevima Uredbe (EZ) br. 216/2008 i njenih pravila implementacije, uzimajući u obzir odredbe o postupanju sa nalazima kako je navedeno u ADR.OR.C.020;

(b) nadležnim vlastima se odobri pristup organizaciji pružaoca usluga upravljanja platformom kako je određeno u ADR.OR.C.015 sa ciljem utvrđivanja kontinuirane usaglašenosti sa relevantnim zahtjevima Uredbe (EZ) br. 216/2008 i njenih pravila implementacije; i

(c) izjavu ne povuče pružalac takvih usluga ili mu ih ponište nadležne vlasti.

ADR.OR.B.040 Promjene

(a) Svaku promjenu koja:

(1) utiče na uslove certifikata, njegovu certifikacionu osnovu i opremu aerodroma koja je od značaja za sigurnost; ili

(2) znatno utiče na elemente sistema upravljanja operatora aerodroma u skladu sa ADR.OR.D.005 (b)

moraju prethodno da odobre nadležne vlasti.

(b) Za druge promjene gdje se zahtijeva prethodno odobrenje u skladu sa Uredbom (EZ) br. 216/2008 i njenim pravilima implementacije, operator aerodroma podnosi zahtjev i dobija odobrenje koje izdaju nadležne vlasti.

(c) Zahtjev za promjenu u skladu sa tačkom (a) ili (b) podnosi se prije nego se svaka takva promjena desi, kako bi se nadležnim vlastima omogućilo da utvrde kontinuiranu usaglašenost sa

Uredbom (EZ) br. 216/2008 i njenim pravilima implementacije i, ukoliko je potrebno, da izmijeni i dopuni certifikat i povezane uslove certifikata koji su mu priloženi.

Promjena se implementira tek nakon prijema formalnog odobrenja nadležnih vlasti u skladu sa ADR.AR.C.040.

Tokom tih promjena, operator aerodroma djeluje u skladu sa uslovima koje su odobrile nadležne vlasti.

(d) Promjenama za koje se ne zahtijeva prethodno odobrenje upravlja se i o njima se obavještavaju nadležne vlasti kako je određeno u proceduri odobrenoj od strane nadležnih vlasti u skladu sa ADR.AR.C.035 (h).

(e) Operator aerodroma dostavlja nadležnim vlastima relevantnu dokumentaciju u skladu sa tačkom (f) i ADR.OR.E.005.

(f) Kako je utvrđeno u ADR.OR.D.005, operator aerodroma koji predlaže promjenu koja se odnosi na aerodrom, njegov rad, organizaciju ili sistem upravljanja, u okviru svojeg sistema upravljanja:

(1) utvrđuje međusobnu zavisnost sa svim stranama na koje promjena utiče, planira i sprovodi sigurnosnu procjenu u kordinaciji sa tim organizacijama;

(2) usaglašava pretpostavke i mjere ublažavanja sa svim stranama na koje promjena utiče, na sistematski način;

(3) obezbjeđuje sveobuhvatnu procjenu promjene uključujući sve potrebne interakcije; i

(4) obezbjeđuje uspostavljanje i dokumentovanje potpunih i valjanih argumenata, dokaza i sigurnosnih kriterijuma kako bi podržao sigurnosnu procjenu, kao i da promjena pomaže poboljšanju sigurnosti kada god je to moguće.

ADR.OR.B.050 Kontinuirana usaglašenost sa certifikacionim specifikacijama Agencije

Operator aerodroma, nakon izmjene i dopune certifikacionih specifikacija koje je utvrdila Agencija, dužan je da:

(a) obavlja pregled za identifikovanje svih certifikacionih specifikacija primjenljivih na aerodrom; i

(b) ukoliko je relevantno, započinje sa postupkom promjene u skladu sa ADR.OR.B.040 i implementira potrebne promjene na aerodromu.

ADR.OR.B.060 Izjava pružalaca usluga upravljanja platformom

(a) Pružaoci usluga upravljanja platformom koji su mogli da podnesu izjavu o sposobnosti i načinima izvršavanja odgovornosti povezanih sa pružanjem takvih usluga, i poštovanjem sporazuma sa operatorom aerodroma o pružanju takvih usluga na aerodromu, dužni su da:

(1) dostavljaju nadležnim vlastima sve relevantne informacije i podnose izjave o usaglašenosti sa svim primjenljivim zahtjevima Uredbe (EZ) br. 216/2008 i njenih pravila implementacije, korišćenjem obrasca koji su odredile nadležne vlasti;

(2) dostavljaju nadležnim vlastima spisak korišćenih alternativnih načina usaglašavanja, u skladu sa ADR.OR.A.015 (b);

(3) održavaju usaglašenost sa primjenljivim zahtjevima i informacijama sadržanim u izjavi;

(4) obavještavaju nadležne vlasti o svim promjenama u svojoj izjavi ili načinima usaglašavanja kojima se koriste putem dostavljanja izmijenjene ili dopunjene izjave; i

(5) pružaju svoje usluge u skladu sa aerodromskim priručnikom i u saglasnosti su sa svim relevantnim odredbama koje su u njemu sadržane.

(b) Prije prestanka pružanja takvih usluga, pružalac usluga upravljanja platformom je dužan da obavijesti nadležne vlasti i operatora aerodroma.

ADR.OR.B.065 Završetak sa radom

Operator koji namjerava da završi sa radom aerodroma dužan je da:

(a) obavijesti nadležne vlasti što je ranije moguće;

(b) dostavi takve informacije odgovarajućem pružaocu usluga vazduhoplovnog informisanja;

(c) vrati certifikat nadležnim vlastima na datum prestanka sa radom; i

(d) obezbijedi da su preduzete odgovarajuće mjere sa ciljem da aerodrom slučajno ne bi koristili vazduhoplovi, osim ako nadležne vlasti odobre upotrebu aerodroma u druge svrhe.

ODJELJAK C – DODATNE ODGOVORNOSTI OPERATORA AERODROMA (ADR.OR.C)

ADR.OR.C.005 Odgovornosti operatora aerodroma

(a) Operator aerodroma je odgovoran (*responsible*) za siguran rad i održavanje aerodroma u skladu sa:

(1) Uredbom (EZ) br. 216/2008 i njenim pravilima implementacije;

(2) uslovima njegovog certifikata;

(3) sadržajem aerodromskog priručnika; i

(4) svim drugim priručnicima za aerodromsku opremu koja je dostupna na aerodromu, ukoliko je primjenljivo.

(b) Operator aerodroma direktno obezbjeđuje, ili po potrebi dogovara sa odgovornim subjektima pružanje sljedećih usluga:

(1) pružanje usluga u vazdušnoj plovidbi koje odgovaraju nivou saobraćaja i radnim uslovima na aerodromu; i

(2) dizajniranje i održavanje procedura leta u skladu sa primjenljivim zahtjevima.

(c) Operator aerodroma u koordinaciji sa nadležnim vlastima obezbjeđuje da su relevantne informacije za sigurnost vazduhoplova sadržane u aerodromskom priručniku i objavljene, ukoliko je prikladno. To uključuje:

(1) odobrena izuzeća ili odstupanja od primjenljivih zahtjeva;

(2) odredbe za koje su nadležne vlasti prihvatile ekvivalentan nivo sigurnosti kao dio certifikacione osnove; i

(3) posebne uslove i ograničenja s obzirom na upotrebu aerodroma.

(d) U slučaju pojave nesigurnih uslova na aerodromu, operator aerodroma dužan je da, bez nepotrebnog odlaganja, preduzme sve potrebne mjere da obezbijedi da vazduhoplov ne koristi djelove aerodroma za koje je ustanovljeno da ugrožavaju sigurnost.

ADR.OR.C.015 Pristup

Za potrebe utvrđivanja usaglašenosti sa relevantnim zahtjevima Uredbe (EZ) br. 216/2008 i njenih pravila implementacije, operator aerodroma ili pružalac usluga upravljanja platformom je dužan da svakom licu koje su ovlastile nadležne vlasti odobri pristup:

(a) svim objektima, dokumentima, evidenciji, podacima, procedurama ili drugim materijalima koji su bitni za njegovu djelatnost koja podliježe certifikaciji ili davanju izjave, bilo da je obavlja na osnovu ugovora ili ne; i

(b) obavljanju ili učestvovanju u svim radnjama, inspekcijama, testovima, procjenama ili vježbama koje nadležne vlasti tijelo smatraju potrebnim.

ADR.OR.C.020 Nalazi i korektivne akcije

Nakon prijema obavještenja o nalazu operator aerodroma ili pružalac usluga upravljanja platformom dužan je da:

(a) utvrdi osnovni uzrok neusaglašenosti;

(b) definiše korektivni akcioni plan; i

(c) pruži nadležnim vlastima zadovoljavajući dokaz o implementaciji korektivne akcije u roku dogovorenom sa tim vlastima u skladu sa ADR.AR.C.055 (d).

ADR.OR.C.025 Hitni odgovor na sigurnosni problem – usaglašenost sa sigurnosnim direktivama

Operator aerodroma ili pružalac usluga upravljanja platformom implementira sve sigurnosne mjere, uključujući sigurnosne direktive, propisane od strane nadležnih vlasti u skladu sa ADR.AR.A.030 (c) i ADR.AR.A.040.

ADR.OR.C.030 Prijavljivanje događaja

(a) Operator aerodroma i pružalac usluga upravljanja platformom prijavljuju nadležnim vlastima, kao i svim drugim organizacijama koje je odredila država u kojoj se aerodrom nalazi, sve nesreće, ozbiljne nezgode i događaje kako je određeno u Uredbi (EU) br. 996/2010 Evropskog parlamenta i Savjeta i Direktivi 2003/42/EZ.

(b) Ne dovodeći u pitanje tačku (a), operator prijavljuje nadležnim vlastima i organizaciji odgovornoj za dizajn opreme aerodroma sve neispravnosti, tehničke kvarove, prekoračenja tehničkih ograničenja, događaje ili druge neregularne okolnostima koji su ugrozili ili su mogli da ugroze sigurnost a nisu rezultirale nesrećom ili ozbiljnom nezgodom.

(c) Ne dovodeći u pitanje Uredbu (EU) br. 996/2010 i Direktivu 2003/42/EZ, Uredbu Komisije (EZ) br. 1321/2007 i Uredbu Komisije (EZ) br. 1330/2007, prijave iz tački (a) i (b) sačinjavaju se u

obliku i na način koje odrede nadležne vlasti i sadrže sve važne informacije o stanju sa kojim je operator aerodroma ili pružalac usluga upravljanja platformom upoznat.

(d) Prijave se podnose što je prije moguće, ali uz svakom slučaju u roku od 72 sata od trenutka kada je operator aerodroma ili pružalac usluga upravljanja platformom identifikovao stanje na koje se izvještaj odnosi, osim ako je to onemogućeno usljed vanrednih okolnosti.

(e) Kada je to važno, operator aerodroma ili pružalac usluga upravljanja platformom sačinjava naknadni (*follow-up*) izvještaj u kojem navodi detalje akcija koje namjerava da preduzme da bi spriječio slične događaje u budućnosti, čim se takve akcije identifikuju. Taj izvještaj se sačinjava u obliku i na način koje odrede nadležne vlasti.

ADR.OR.C.040 Sprečavanje požara

Operator aerodroma utvrđuje procedure kojima zabranjuje:

(a) pušenje na površini za kretanje, drugim operativnim površinama aerodroma, ili područjima aerodroma na kojima se skladišti gorivo ili drugi zapaljivi materijal;

(b) izlaganje otvorenog plamena ili preduzimanje radnje koja bi mogla prouzrokovati opasnost od požara na:

(1) područjima aerodroma na kojima se skladišti gorivo ili drugi zapaljivi materijal;

(2) površini za kretanje ili drugim operativnim površinama aerodroma, osim uz odobrenje operatora aerodroma.

ADR.OR.C.045 Upotreba alkohola, psihoaktivnih supstanci i lijekova

(a) Operator aerodroma je dužan da utvrdi procedure o nivou potrošnje alkohola, psihoaktivnih supstanci i lijekova za:

(1) osoblje uključeno u rad, spasilačko-vatrogasne službe, kao i održavanje aerodroma;

(2) lica bez pratnje koja djelatnosti obavljaju na površini za kretanje ili drugim operativnim površinama aerodroma.

(b) Te procedure uključuju zahtjeve u skladu sa kojima ta lica:

(1) ne smiju da konzumiraju alkohol u svojem radnom vremenu;

(2) ne smiju da obavljaju nikakve dužnosti pod uticajem:

- (i) alkohola, ili bilo kakvih psihoaktivnih supstanci; ili
- (ii) bilo kakvih lijekova koji bi mogli da utiču na njihove sposobnosti na način koji ugrožava sigurnost.

ODJELJAK D – UPRAVLJANJE (ADR.OR.D)

ADR.OR.D.005 Sistem upravljanja

(a) Operator aerodroma dužan je da implementira i održava sistem upravljanja koji uključuje sistem upravljanja sigurnošću.

(b) Sistem upravljanja mora da uključuje:

(1) jasno definisane linije odgovornosti (*responsibility and accountability*) u organizaciji operatora aerodroma, uključujući direktnu odgovornost (*accountability*) višeg menadžmenta za sigurnost;

(2) opis sveobuhvatnih filozofija i principa operatora aerodroma u pogledu sigurnosti, što se naziva sigurnosnom politikom, koju potpisuje odgovorni rukovodilac;

(3) formalni proces kojim se obezbjeđuje otkrivanje opasnosti pri operacijama;

(4) formalni proces kojim se obezbjeđuju analize, procjene i ublažavanja sigurnosnih rizika u radu aerodroma;

(5) načine potvrđivanja sigurnosnih performansi organizacije operatora aerodroma u vezi sa indikatorima sigurnosnih performansi i ciljevima sigurnosnih performansi sistema upravljanja sigurnošću, kao i za validaciju efektivnosti kontrola sigurnosnih rizika;

(6) formalni proces za:

(i) identifikovanje promjena u organizaciji operatora aerodroma, sistemu upravljanja, aerodromu ili u njegovom radu koje bi mogle da tiču na uspostavljene procese, procedure i usluge;

(ii) opis dogovora za obezbjeđivanje sigurnosnih performansi prije implementacije promjena; i

(iii) uklanjanje ili prilagođavanje kontrola sigurnosnih rizika koje više nisu potrebne ili efektivne zbog promjena u operativnom okruženju;

(7) formalni proces za pregled sistema upravljanja iz stava (a), za utvrđivanje uzroka nestandardnih performansi sistema upravljanja sigurnošću, za određivanje posljedica takvih nestandardnih performansi u operacijama, kao i za uklanjanje ili ublažavanje tih uzroka;

(8) program obuke iz sigurnosti kojim se obezbeđuje da je osoblje uključeno u rad, spasilačko-vatrogasne službe, održavanje i upravljanje aerodroma obučeno i kompetentno za obavljanje dužnosti u okviru sistema upravljanja sigurnošću;

(9) formalne načine komuniciranja o pitanjima sigurnosti kojim se obezbeđuje da je svo osoblje u potpunosti upoznato sa sistemom upravljanja sigurnošću, kojim se prenose kritične sigurnosne informacije, i objašnjava zbog čega su preduzete određene sigurnosne akcije, kao i zbog čega su obavljene ili izmijenjene i dopunjene sigurnosne procedure;

(10) koordinaciju sistema upravljanja sigurnošću sa planom postupanja u slučaju nužde na aerodromu; i koordinaciju plana postupanja u slučaju nužde na aerodromu sa planovima postupanja u slučaju opasnosti tih organizacija sa kojima se mora povezati tokom pružanja usluga na aerodromu; i

(11) formalni proces za praćenje usaglašenosti organizacije sa relevantnim zahtjevima.

(c) Operator aerodroma je dužan da dokumentuje sve ključne procese sistema upravljanja.

(d) Sistem upravljanja proporcionalan je veličini organizacije i njenim aktivnostima, uzimajući u obzir opasnosti i povezane rizike svojstvene tim aktivnostima.

(e) Ukoliko operator aerodroma posjeduje i certifikat za pružanje usluga u vazdušnoj plovidbi, mora da obezbijedi da su sistemom upravljanja obuhvaćene sve aktivnosti iz obima svojih certifikata.

ADR.OR.D.007 Upravljanje vazduhoplovnim podacima i vazduhoplovnim informacijama

(a) U okviru svog sistema upravljanja, operator aerodroma implementira i održava sistem upravljanja kvalitetom koji obuhvata:

(1) njegove aktivnosti u vezi sa vazduhoplovnim podacima; i

(2) njegove aktivnosti u vezi sa pružanjem vazduhoplovnih informacija.

(b) Operator aerodroma utvrđuje procedure za ispunjavanje ciljeva upravljanja sigurnošću i bezbjednošću u odnosu na:

(1) aktivnosti u vezi sa vazduhoplovnim podacima; i

(2) aktivnosti u vezi sa pružanjem vazduhoplovnih informacija.

ADR.OR.D.010 Ugovorene aktivnosti

(a) Ugovorene aktivnosti uključuju sve aktivnosti u okviru uslova certifikata dodijeljenog operatoru aerodroma koje obavljaju druge organizacije koje ili same imaju certifikat za obavljanje takvih aktivnosti ili ako nemaju certifikat, rade na osnovu odobrenja operatora aerodroma. Pri ugovaranju ili kupovini bilo kojeg dijela svojih aktivnosti, operator aerodroma obezbeđuje da je ugovorena ili kupljena usluga ili oprema ili sistem u skladu sa primjenljivim zahtjevima.

(b) Ako operator aerodroma ugovara bilo koji dio svojih aktivnosti sa organizacijom koja sama nema certifikat za obavljanje takve aktivnosti u skladu sa ovim Dijelom, organizacija sa kojom je sklopljen ugovor radi na osnovu odobrenja i pod nadzorom operatora aerodroma. Operator aerodroma je dužan da obezbijedi da se nadležnim vlastima omogući pristup organizaciji sa kojom je sklopljen ugovor, sa ciljem utvrđivanja kontinuirane usaglašenosti sa primjenljivim zahtjevima.

ADR.OR.D.015 Zahtjevi koji se odnose na osoblje

(a) Operator aerodroma imenuje odgovornog rukovodioca, koji je ovlašćen da obezbijedi da sve aktivnosti mogu da se finansiraju i obave u skladu sa primjenljivim zahtjevima. Odgovorni rukovodilac je odgovoran za uspostavljanje i održavanje efektivnog sistema upravljanja.

(b) Operator aerodroma je dužan da imenuje lica odgovorna (*responsible*) za upravljanje i nadzor nad sljedećim oblastima:

(1) operativnim uslugama aerodroma; i

(2) održavanjem aerodroma.

(c) Operator aerodroma imenuje lica ili skup lica odgovornih (*responsible*) za izradu, održavanje i svakodnevno upravljanje sistemom upravljanja sigurnošću.

Ta lica djeluju nezavisno od drugih rukovodioca u organizaciji, imaju direktan pristup odgovornom rukovodiocu i rukovodstvu nadležnom za sigurnosna pitanja i odgovaraju odgovornom rukovodiocu.

(d) Operator aerodroma mora da ima dovoljno kvalifikovanog osoblja da bi se planirani poslovi i aktivnosti obavljali u skladu sa primjenljivim zahtjevima.

(e) Operator aerodroma imenuje dovoljan broj nadzornog osoblja na utvrđene dužnosti i odgovornosti, uzimajući u obzir strukturu organizacije i broj zaposlenog osoblja.

(f) Operator aerodroma obezbeđuje da je osoblje uključeno u rad, održavanje i upravljanje aerodromom obučeno na odgovarajući način u skladu sa programom obuke.

ADR.OR.D.017 Programi obuke i provjere stručnosti

(a) Operator aerodroma izrađuje i implementira program obuke za osoblje uključeno u rad, održavanje i upravljanje aerodromom.

(b) Operator aerodroma osigurava da su lica bez pratnje koja djelatnosti obavljaju na površini za kretanje ili drugim operativnim površinama aerodroma obučena na odgovarajući način.

(c) Operator aerodroma obezbjeđuje da su lica iz gorenavedenih tačaka (a) i (b) demonstrirala svoju sposobnost za izvršavanje dužnosti koje su im dodijeljene u obliku provjere stručnosti u odgovarajućim intervalima kako bi se obezbijedila kontinuirana kompetencija.

(d) Operator aerodroma dužan je da obezbijedi da:

(1) izabrani instruktori i lica koja sprovode procjenu implementacije programa obuke imaju odgovarajuće kvalifikacije i iskustvo; i

(2) se koriste odgovarajući objekti i način za pružanje obuke.

(e) Operator aerodroma dužan je da:

(1) vodi evidenciju o odgovarajućoj kvalifikaciji, obuci i provjeri stručnosti za demonstriranje usaglašenosti sa ovim zahtjevom;

(2) na zahtjev, stavi tu evidenciju na raspolaganje svojem osoblju na koje se ta evidencija odnosi; i

(3) ako lice zaposli drugi poslodavac, na zahtjev, takvu evidenciju o tom licu stavi na raspolaganje novom poslodavcu.

ADR.OR.D.020 Zahtjevi koji se odnose na objekte

(a) Operator aerodroma obezbjeđuje da su adekvatni i odgovarajući objekti na raspolaganju njegovom osoblju ili osoblju koje su zaposlile stranke sa kojima je sklopio ugovor za pružanje operativnih usluga i usluga održavanja aerodroma.

(b) Operator aerodroma određuje odgovarajuća područja na aerodromu koja služe za skladištenje opasnih materija koje se prevoze preko aerodroma, u skladu sa tehničkim instrukcijama.

ADR.OR.D.025 Koordinacija sa drugim organizacijama

Operator aerodroma je dužan da:

- (a) obezbijedi da se sistemom upravljanja aerodromom vrši koordinacija i povezivanje sa sigurnosnim procedurama drugih organizacija koje rade ili pružaju usluge na aerodromu, i
- (b) obezbijedi da takve organizacije imaju uspostavljene sigurnosne procedure za usaglašavanje sa primjenljivim zahtjevima Uredbe (EZ) br. 216/2008 i njenim pravilima implementacije i zahtjevima utvrđenim u aerodromskom priručniku.

ADR.OR.D.027 Programi sigurnosti

Operator aerodroma je dužan da:

- (a) izradi, vodi i implementira programe za unapređenje sigurnosti i razmjenu informacija koje su od značaja za sigurnost; i
- (b) podrži organizacije koje obavljaju djelatnosti ili pružaju usluge na aerodromu da se uključe u takve programe.

ADR.OR.D.030 Sigurnosni sistem prijavljivanja

- (a) Operator aerodroma uspostavlja i implementira sigurnosni sistem prijavljivanja za svo osoblje i organizacije koje obavljaju djelatnosti ili pružaju usluge na aerodromu, u cilju unapređenja sigurnosti na aerodromu i sigurne upotrebe aerodroma.
- (b) Operator aerodroma, u skladu sa ADR.OR.D.005 (b)(3), dužan je da:
 - (1) zahtijeva da osoblje i organizacije iz tačke (a) koriste sigurnosni sistem prijavljivanja za obavezno prijavljivanje svih nesreća, ozbiljnih nezgoda i događaja; i
 - (2) obezbijedi da sigurnosni sistem prijavljivanja može da se koristi za dobrovoljno prijavljivanje svih nedostataka, grešaka i mogućih opasnosti po sigurnost koji mogu da utiču na sigurnost.
- (c) Sigurnosni sistem prijavljivanja štiti identitet lica koje vrši prijavljivanje, podstiče prijavljivanje na dobrovoljnoj osnovi i uključuje mogućnost da se prijave mogu predati anonimno.
- (d) Operator aerodroma dužan je da:

- (1) evidentira sve dostavljene prijave;
- (2) analizira i procjenjuje prijave, ukoliko je prikladno, zbog rješavanja nedostataka sigurnosti i utvrđivanja smjernica;
- (3) obezbijedi da sve organizacije koje obavljaju djelatnosti ili pružaju usluge na aerodromu, a koje su važne za pitanje sigurnosti, učestvuju u analizi tih prijava i da su sve utvrđene korektivne i/ili preventivne mjere implementirane;
- (4) sprovodi istrage o prijavama, ukoliko je odgovarajuće; i
- (5) se suzdržava dodjeljivanja krivice u skladu sa principom „kulture povjerenja i pravičnosti“.

ADR.OR.D.035 Vođenje evidencije

(a) Operator aerodroma uspostavlja odgovarajući sistem vođenja evidencije, kojim su obuhvaćene sve aktivnosti preduzete u skladu sa Uredbom (EZ) br. 216/2008 i njenim pravilima implementacije.

(b) Format evidencije utvrđuje se u aerodromskom priručniku.

(c) Evidencija se pohranjuje na način kojim se obezbjeđuje zaštita od oštećenja, prepravke ili krađe.

(d) Evidencija se čuva najmanje pet godina, osim što za evidenciju navedenu u nastavku važi sljedeće:

(1) certifikaciona osnova određenog aerodroma, alternativni načini usaglašavanja u upotrebi i važeći certifikat/i aerodroma ili operatora aerodroma čuvaju se do isteka perioda važenja certifikata;

(2) sporazumi sa drugim organizacijama čuvaju se sve dok su ti sporazumi na snazi;

(3) priručnici za aerodromsku opremu ili sisteme koji su u upotrebi na aerodromu čuvaju se sve dok se koriste na aerodromu;

(4) izvještaji o sigurnosnoj procjeni čuvaju se tokom trajanja sistema/procedure/aktivnosti;

(5) evidencija o obuci osoblja, kvalifikacijama, njihova zdravstvena evidencija kao i evidencija o provjeri njihove stručnosti, ukoliko je odgovarajuće, čuva se najmanje četiri godine nakon prestanka njihovog zaposlenja, ili dok nadležne vlasti ne obave audit oblasti njihovog zaposlenja; i

(6) važeće izdanje registra opasnosti.

(e) Sva evidencija podliježe primjenljivom zakonu o zaštiti podataka.

ODJELJAK E – AERODROMSKI PRIRUČNIK I DOKUMENTACIJA (ADR.OR.E)

ADR.OR.E.005 Aerodromski priručnik

(a) Operator aerodroma izrađuje i održava aerodromski priručnik.

(b) Sadržaj aerodromskog priručnika odražava certifikacionu osnovu i zahtjeve iz ovog Dijela i Dijela-ADR.OPS, ukoliko je primjenljivo, i nije u suprotnosti sa uslovima certifikata. Aerodromski priručnik sadrži ili se odnosi na sve potrebne informacije za sigurnu upotrebu, rad i održavanje aerodroma, njegovu opremu, kao i njegove površine ograničenja prepreka i zaštitnih površina i ostalih površina povezanih sa aerodromom.

(c) Aerodromski priručnik može da se izda u odvojenim djelovima.

(d) Operator aerodroma je dužan da obezbijedi da svo osoblje aerodroma i drugo relevantno osoblje organizacije ima lak pristup djelovima aerodromskog priručnika koji se odnose na njihove dužnosti i odgovornosti.

(e) Operator aerodroma dužan je da:

(1) dostavi nadležnim vlastima planirane izmjene i dopune i revizije aerodromskog priručnika, za tačke za koje se zahtijeva prethodno odobrenje u skladu sa ADR.OR.B.040, prije dana stupanja na snagu i obezbijedi da izmjene i revizije ne stupe na snagu prije dobijanja odobrenja nadležnih vlasti; ili

(2) dostavi nadležnim vlastima namjeravane izmjene i dopune i revizije aerodromskog priručnika prije dana stupanja na snagu, ako o predloženoj izmjeni i dopuni ili reviziji aerodromskog priručnika samo treba da se obavijeste nadležne vlasti u skladu sa ADR.OR.B.040(d) i ADR.OR.B.015(b).

(f) Nezavisno od tačke (e), kada se izmjene i dopune ili revizije zahtijevaju u interesu sigurnosti, one se mogu objaviti i primijeniti bez odlaganja, pod uslovom da je predan zahtjev za svako potrebno odobrenje.

(g) Operator aerodroma je dužan da:

(1) provjeri sadržaj aerodromskog priručnika, obezbijedi da je ažuriran i po potrebi izmijenjen i dopunjen;

(2) uključuje sve izmjene i dopune i revizije koje zahtijevaju nadležne vlasti; i

(3) upoznaje svo aerodromsko osoblje i druge relevantne organizacije sa promjenama koje se odnose na njihove dužnosti i odgovornosti.

(h) Operator aerodroma obezbjeđuje da se sve informacije preuzete iz drugih odobrenih dokumenata, kao i sve njihove izmjene i dopune, pravilno odraze u aerodromskom priručniku. To ne sprječava operatora aerodroma da objavi konzervativnije podatke i procedure u aerodromskom priručniku.

(i) Operator aerodroma dužan je da obezbijedi:

(1) da je aerodromski priručnik napisan na jeziku prihvatljivom za nadležne vlasti; i

(2) da svo osoblje može da čita i razumije jezik na kojem su napisani djelovi aerodromskog priručnika i drugi operativni dokumenti koji se odnose na njihove dužnosti i odgovornosti (*responsibilities*).

(j) Operator aerodroma dužan je da obezbijedi da je aerodromski priručnik:

(1) potpisao odgovorni rukovodilac aerodroma;

(2) odštampan ili u elektronskom obliku i može se lako revidirati;

(3) ima sistem upravljanja kontrolom izdanja koje se primjenjuje i koji je naveden u aerodromskom priručniku; i

(4) poštuje principe ljudskih faktora i uređen je na način kojim se olakšava njegovo kreiranje, korišćenje i revizija.

(k) Operator aerodroma čuva najmanje jedan cijeli i važeći primjerak aerodromskog priručnika na aerodromu i stavlja ga na raspolaganje za inspekciju koju obavljaju nadležne vlasti.

(l) Sadržaj aerodromskog priručnika je sljedeći:

(1) opšte;

(2) sistem upravljanja aerodromom, zahtjevi za kvalifikacije i obuku;

(3) detalji o položaju aerodroma;

(4) detalji o aerodromu o kojima treba obavijestiti pružaoca usluga vazduhoplovnog informisanja; i

(5) detalji o operativnim procedurama aerodroma, njegovoj opremi i sigurnosnim mjerama.

ADR.OR.E.010 Zahtjevi u vezi sa dokumentacijom

(a) Operator aerodroma dužan je da obezbijedi dostupnost sve druge zahtijevane dokumentacije i svih povezanih izmjena i dopuna.

(b) Operator aerodroma mora da bude sposoban da distribuira operativna uputstva i druge informacije bez odlaganja.

ANEKS IV

Dio zahtjevi koji se odnose na operacije – Aerodromi (Dio-ADR.OPS)

ODJELJAK A – PODACI O AERODROMU (ADR.OPS.A)

ADR.OPS.A.005 Podaci o aerodromu

Operator aerodroma dužan je da, ukoliko je prikladno:

- (a) utvrdi, dokumentuje i održava podatke o aerodromu i raspoloživim uslugama;
- (b) dostavi podatke o aerodromu i raspoloživim uslugama korisnicima i relevantnim pružaocima usluga u vazdušnom saobraćaju i pružaocima usluga vazduhoplovnog informisanja.

ADR.OPS.A.010 Zahtjevi koji se odnose na kvalitet podataka

Operator aerodroma ima formalne dogovore sa organizacijama sa kojima razmjenjuje vazduhoplovne podatke i/ili vazduhoplovne informacije.

- (a) Operator aerodroma dostavlja sve podatke o aerodromu i raspoloživim uslugama koji imaju potrebni kvalitet i integritet.
- (b) Kada su podaci o aerodromu i raspoloživim uslugama objavljeni, operator aerodroma dužan je da:
 - (1) prati podatke o aerodromu i raspoloživim uslugama koje je pripremio operator aerodroma a koje prosljeđuju relevantni pružaoци usluga u vazdušnom saobraćaju i pružaoци usluga vazduhoplovnog informisanja;
 - (2) obavijesti relevantne pružaoce usluga vazduhoplovnog informisanja o svim promjenama potrebnim za osiguravanje tačnih i potpunih podataka koji se odnose na aerodrom i raspoložive usluge, koje je pripremio operator aerodroma;
 - (3) obavještava relevantne pružaoce usluga u vazdušnom saobraćaju i pružaoce usluga vazduhoplovnog informisanja ako su objavljeni podaci koje je pripremio operator aerodroma netačni ili neprikladni.

ADR.OPS.A.015 Koordinacija između operatora aerodroma i pružalaca usluga vazduhoplovnog informisanja

(a) Da bi pružaoci usluga vazduhoplovnog informisanja dobili informacije koje bi im omogućile da dostave ažurirane informacije prije leta i ispune potrebe za informacijama u toku leta, operator aerodroma dogovara da relevantnim pružaocima usluga vazduhoplovnog informisanja, uz što manje odlaganjem, prijavi sljedeće:

(1) informacije o uslovima na aerodromu, uklanjanju onesposobljenih vazduhoplova, sistemu spasilačko-vatrogasnih službi i sistemu za pokazivanje nagiba vizuelnog prilaza;

(2) operativni status povezanih objekata, usluga i navigacijskih sredstava na aerodromu;

(3) sve druge informacije koje smatra važnim za rad.

(b) Prije uvođenja promjena u sistem vazdušne plovidbe, operator aerodroma vodi računa o vremenu koje je relevantnim pružaocima usluga vazduhoplovnog informisanja potrebno za pripremu, izradu i izdavanje relevantnog materijala za objavu.

ODJELJAK B – OPERATIVNE USLUGE AERODROMA, OPREMA I INSTALACIJE (ADR.OPS.B)

ADR.OPS.B.001 Pružanje usluga

Usluge iz odjeljka B ovog Aneksa operator aerodroma pruža direktno ili indirektno na aerodromu.

ADR.OPS.B.005 Planiranje u slučaju nužde na aerodromu

Operator aerodroma mora da ima i da implementira plan postupanja u slučaju nužde na aerodromu koji:

(a) je proporcionalan operacijama vazduhoplova i drugim aktivnostima koje se izvode na aerodromu;

(b) predviđa koordinaciju odgovarajućih organizacija kao odgovor u slučaju nužde koja se pojavi na aerodromu ili u njegovom okruženju; i

(c) sadrži procedure za periodično testiranje adekvatnosti plana i za reviziju rezultata sa ciljem unapređenja njegove efektivnosti.

ADR.OPS.B.010 Spasilačko-vatrogasne službe

(a) Operator aerodroma dužan je da omogući:

- (1) postojanje spasilačko-vatrogasnih objekata, opreme i usluga na aerodromu;
 - (2) da su odgovarajuća oprema, sredstva za gašenje požara i dovoljan broj osoblja blagovremeno na raspolaganju;
 - (3) da je osoblje spasilačko-vatrogasne službe na odgovarajući način obučeno, opremljeno i kvalifikovano za rad u aerodromskom okruženju; i
 - (4) da osoblje spasilačko-vatrogasne službe od kojeg bi se moglo zahtijevati da djeluje u slučajevima nužde u vazduhoplovstvu demonstrira svoju zdravstvenu sposobnost za obavljanje svojih funkcija na zadovoljavajući način, uzimajući u obzir vrstu aktivnosti.
- (b) Operator aerodroma dužan je da utvrdi i implementira program obuke za lica uključena u spasilačko-vatrogasne službe aerodroma.
- (c) Operator aerodroma dužan je da implementira provjere stručnosti u odgovarajućim intervalima da bi se obezbijedila kontinuirana kompetencija.
- (d) Operator aerodroma je dužan da obezbijedi da:
- (1) su izabrani odgovarajuće obučeni i iskusni instruktori i procjenjivači za implementaciju programa obuke; i
 - (2) da se koriste odgovarajući objekti i načini za pružanje obuke.
- (e) Operator aerodroma dužan je da:
- (1) vodi evidenciju o odgovarajućoj kvalifikaciji, obuci i provjeri stručnosti da bi se demonstrirala usaglašenost sa tim zahtjevom;
 - (2) na zahtjev, stavi tu evidenciju na raspolaganje svojem osoblju na koje se ta evidencija odnosi; i
 - (3) ako lice zaposli drugi poslodavac, na zahtjev, tu evidenciju o tom licu stavi na raspolaganje tom novom poslodavcu.
- (f) Za privremeno smanjenje nivoa zaštite spasilačko-vatrogasnih službi aerodroma, zbog nepredviđenih okolnosti, ne zahtijeva se prethodno odobrenje nadležnih vlasti.

ADR.OPS.B.015 Praćenje i pregled površine za kretanje i povezanih objekata

- (a) Operator aerodroma dužan je da prati stanje na površini za kretanje i operativni status povezanih objekata i izvještava o pitanjima značajnim za rad, bilo da su trajnog ili privremenog

karaktera, relevantne pružaoce usluga u vazdušnom saobraćaju i pružaoce usluga vazduhoplovnog informisanja.

(b) Operator aerodroma je dužan da sprovodi redovne inspekcije površine za kretanje i njenih povezanih objekata.

ADR.OPS.B.020 Smanjenje opasnosti od udara divljeg svijeta

Operator aerodroma dužan je da:

(a) procjenjuje opasnost od divljeg svijeta na aerodromu i u njegovoj okolini;

(b) utvrđuje načine i procedure za minimizovanje rizika od sudara divljeg svijeta i vazduhoplova na aerodromu; i

(c) obavještava odgovarajuće organe o tome pokazuje li procjena rizika od divljeg svijeta da u okolini aerodroma vladaju uslovi koji bi mogli prouzrokovati problem opasnosti od divljeg svijeta.

ADR.OPS.B.025 Upravljanje vozilima

Operator aerodroma dužan je da izrađuje i implementira procedure za obuku, procjenu i izdavanje ovlašćenja svih vozačima koji upravljaju vozilima na površini za kretanje.

ADR.OPS.B.030 Sistem za vođenje i kontrolu kretanja na površinama

Operator aerodroma dužan je da obezbijedi da na aerodromu postoji sistem za vođenje i kontrolu kretanja na površinama.

ADR.OPS.B.035 Rad u zimskim uslovima

Operator aerodroma dužan je da obezbijedi da su utvrđeni i implementirani načini i procedure za obezbjeđivanje sigurnih uslova za rad aerodroma u zimskim uslovima.

ADR.OPS.B.040 Noćne operacije

Operator aerodroma dužan je da obezbijedi da su utvrđeni i implementirani načini i procedure za obezbjeđivanje sigurnih uslova za rad aerodroma tokom noćnih operacija.

ADR.OPS.B.045 Operacije pri smanjenoj vidljivosti

(a) Operator aerodroma dužan je da obezbijedi da su utvrđeni i implementirani načini i procedure za obezbjeđivanje sigurnih uslova za rad aerodroma u uslovima smanjene vidljivosti.

(b) Za procedure pri uslovima smanjene vidljivosti potrebno je prethodno odobrenje nadležnih vlasti.

ADR.OPS.B.050 Rad u nepovoljnim meteorološkim uslovima

Operator aerodroma dužan je da obezbijedi da su utvrđeni i implementirani načini i procedure za obezbjeđivanje sigurnosti operacije aerodroma u nepovoljnim meteorološkim uslovima.

ADR.OPS.B.055 Kvalitet goriva

Operator aerodroma dužan je da potvrdi da organizacije uključene u skladištenje i raspodjelu goriva vazduhoplovima imaju usvojene procedure kojima se obezbjeđuje da se vazduhoplovi snabdijevaju nekontaminiranim gorivom ispravne specifikacije.

ADR.OPS.B.065 Vizuelna sredstva i električni sistemi na aerodromu

Operator aerodroma utvrđuje procedure kojim obezbjeđuje da vizuelna sredstva i električni sistemi na aerodromu funkcionišu na predviđen način.

ADR.OPS.B.070 Sigurnost radova na aerodromu

(a) Operator aerodroma dužan je da utvrđuje i implementira procedure kojima obezbjeđuje da:

(1) na sigurnost vazduhoplova ne utiču radovi na aerodromu; i

(2) na sigurnost radova na aerodromu ne utiču operativne aktivnosti.

ADR.OPS.B.075 Zaštita aerodroma

(a) Operator aerodroma na aerodromu i u njegovoj okolini je dužan da prati:

(1) površine ograničenja prepreka i zaštitne površine kako je utvrđeno u skladu sa certifikacionom osnovom, kao i druge površine i oblasti povezane sa aerodromom, da bi mogao u okviru svoje kompetencije da djeluje na odgovarajući način da bi se ublažili rizici povezani sa prodiranjem tih površina i oblasti;

(2) obilježja i osvjetljenje prepreka da bi mogao da djeluje u okviru svoje kompetencije, ukoliko je odgovarajuće; i

(3) opasnosti povezane sa ljudskom aktivnošću i korišćenjem zemljišta da bi mogao da djeluje u okviru svoje kompetencije, ukoliko je odgovarajuće.

(b) Operator aerodroma mora imati utvrđene procedure kojima se ublažavaju rizici povezani sa preprekama, razvojem i ostalim aktivnostima unutar oblasti koje se prate, a koji bi mogla da utiču na siguran rad vazduhoplova na aerodromu, pri dolasku na aerodrom ili odlasku sa aerodroma.

ADR.OPS.B.080 Obilježja i osvjetljenje vozila i drugih pokretnih predmeta

Operator aerodroma je dužan da obezbijedi da se vozila i drugi pokretni predmeti, osim vazduhoplova, na površini za kretanje aerodroma označe, a ako se vozila koriste noću ili u uslovima smanjene vidljivosti, da se osvijetle. Oprema i vozila za servisiranje vazduhoplova koji se koriste isključivo na platformama mogu da budu izuzeti.

ADR.OPS.B.090 Upotreba aerodroma od strane vazduhoplova sa višim kodnim slovom

(a) Osim u slučajevima nužde vazduhoplova, operator aerodroma može, zavisno od prethodnog odobrenja nadležnih vlasti, da dozvoli upotrebu aerodroma ili djelova aerodroma vazduhoplovu sa kodnim slovom koje je više od karakteristika dizajna navedenih u uslovima certifikata.

(b) Prilikom dokazivanja usaglašenosti sa tačkom (a), primjenjuju se odredbe iz ADR.OR.B.040.

ODJELJAK C – ODRŽAVANJE AERODROMA (ADR.OPS.C)

ADR.OPS.C 005 Opšte

Operator aerodroma dužan je da utvrđuje i implementira program održavanja, uključujući preventivno održavanje, ukoliko je primjenljivo, zbog održavanja aerodromskih objekata u svrhu usaglašenosti sa osnovnim zahtjevima iz Aneksa Va Uredbe (EZ) br. 216/2008.

ADR.OPS.C.010 Kolovozi, ostale površine na zemlji i drenaža

(a) Operator aerodroma dužan je da pregleda sve površine za kretanje, uključujući kolovoze (poletno-sletne staze, rulne staze ili platforme), obližnja područja i drenažu da bi redovno procjenjivao njihovo stanje u okviru preventivnog i korektivnog programa održavanja aerodroma.

(b) Operator aerodroma dužan je da:

(1) održava sve površine za kretanje da bi izbjegao i odstranio sve pomične predmete/krhotine koje bi mogle da prouzrokuju oštećenje vazduhoplova ili da naruše rad sistema vazduhoplova;

(2) održava površinu poletno-sletnih staza, rulnih staza i platformi da bi spriječio nastanak štetnih neregularnosti;

(3) preduzima korektivnu akciju održavanja ako su karakteristike trenja cijele poletno-sletne staze ili njenog dijela, kada je nekontaminirana, ispod propisanih vrijednosti trenja. Učestalost ovih mjerenja mora biti dovoljna za utvrđivanje trenda karakteristika trenja na površini poletno-sletne staze.

ADR.OPS.C. Vizuelna sredstva i električni sistemi

Operator aerodroma uspostavlja sistem korektivnog i preventivnog održavanja vizuelnih sredstava i električnih sistema i obezbjeđuje njegovu implementaciju kako bi se obezbijedila raspoloživost, pouzdanost i usaglašenost sistema za osvjetljenje i obilježavanje.

